

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy

**Szkolenia, staże
i inne formy wspierania
podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych**

Dane statystyczne 2010 – 2014

Warszawa, 2015 rok

Autorzy:
Joanna Kwiatkowska
Elżbieta Strojna

© Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
Warszawa 2015

Wydawca:
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy
ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00 – 513 Warszawa

Łamanie i druk: ZWP MPiPS

W publikacji zaprezentowane zostały dane statystyczne obrazujące wyniki działalności powiatowych urzędów pracy w latach 2010 – 2014 (a w niektórych przypadkach także w latach wcześniejszych – od 2005 r.) w zakresie szkoleń oraz wdrażania innych form wsparcia w pozyskaniu nowych kwalifikacji i kompetencji zawodowych (obliczeń dokonano na podstawie sprawozdań statystycznych MPiPS „O rynku pracy”).

Publikacja jest adresowana do osób i instytucji zainteresowanych działaniami publicznych służb zatrudnienia w zakresie podnoszenia kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

SPIS TREŚCI

1. USŁUGI I INSTRUMENTY SZKOLENIOWE W REGULACJACH PRAWNYCH W 2014 R.....	
2. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZEZNACZANE NA SZKOLENIA, STAŻE I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH.....	
3. UCZESTNICTWO W SZKOLENIACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY.....	
4. STRUKTURA SZKOŁONYCH BEZROBOTNYCH	
5. UDZIAŁ OSÓB PRZESZKOŁONYCH W WYBRANYCH GRUPACH KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY.....	
6. KIERUNKI I EFEKTYWNOŚĆ SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY.....	
7. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE REALIZUJĄCE SZKOLENIA DLA BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY	
8. UCZESTNICTWO W STAŻACH I PRZYGOTOWANIU ZAWODOWYM DOROSŁYCH.....	
9. UDZIAŁ OSÓB BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W PROGRAMACH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ	
10. DODATKOWE FORMY WSPARCIA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAINTERESOWANYCH PODNOSZENIEM KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	
11. WSPARCIE PRACODAWCÓW INWESTUJĄCYCH W KSZTAŁCENIE USTAWICZNE	

1. USŁUGI I INSTRUMENTY SZKOLENIOWE W REGULACJACH PRAWNYCH W 2014 ROKU

Dane zawarte w publikacji zostały opracowane na podstawie sprawozdań statystycznych MPiPS „O rynku pracy”. Większość z nich pochodzi z załącznika nr 4 ww. sprawozdania – „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych”. Publikacja obejmuje lata 2010 - 2014, tj. okres, w którym miały miejsce dwie istotne dla usług i instrumentów wspierających podnoszenie kompetencji bezrobotnych nowelizacje ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Zmiany te weszły w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. i 27 maja 2014 r. Ponadto, dla porównania, zaprezentowano niektóre dane z lat 2005-2009.

Omówione przepisy prawne dotyczą sytuacji w 2014 r., po wprowadzeniu w maju tego roku nowelizacji ustawy *o promocji zatrudnienia (...)*. Skutki zmian ustawowych będą jednak lepiej widoczne dopiero w opracowaniu danych za 2015 r.

USŁUGI SZKOLENIOWE

Rodzaje pomocy

Urząd pracy, o ile nie dysponuje ofertą odpowiedniej pracy, może pomóc lepiej dostosować kompetencje klienta do potrzeb pracodawców, oferując tzw. podstawowe usługi szkoleniowe:

- skierowanie na szkolenie w formie kursowej,
- skierowanie na szkolenie z wykorzystaniem **bonu szkoleniowego**¹,
- skierowanie na szkolenie na podstawie **trójstronnej umowy szkoleniowej**,
- finansowanie studiów podyplomowych,
- udzielanie pożyczek na sfinansowanie kosztów szkolenia,
- finansowanie kosztów egzaminów lub uzyskania licencji.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 40-43 (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. *w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy* (Dz. U., poz. 667).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Sfinansowanie ze środków Funduszu Pracy szkoleń, w tym z wykorzystaniem bonu szkoleniowego lub w ramach trójstronnej umowy szkoleniowej, a także studiów podyplomowych, pożyczek szkoleniowych i egzaminów może otrzymać osoba zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy po ustaleniu dla niej profilu pomocy i ujęciu tego rodzaju wsparcia w Indywidualnym Planie Działania (IPD). O sfinansowaniu szkolenia lub wsparcia w innej formie doskonalenia zawodowego może ubiegać się osoba:

- 1) bezrobotna (do 30 r.ż. w przypadku szkolenia w ramach bonu szkoleniowego),
- 2) poszukująca pracy i spełnia jedno z kryteriów:
  - jest w okresie wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

---

¹ Nowelizacja ustawy *o promocji zatrudnienia (...)* z dn. 27 maja 2014 r. wprowadziła bonusze szkoleniowe oraz możliwość organizowania szkoleń w ramach trójstronnych umów szkoleniowych.

- jest zatrudniona u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji,
- otrzymuje świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny,
- uczestniczy w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
- jest żołnierzem rezerwy,
- pobiera rentę szkoleniową,
- pobiera świadczenie szkoleniowe, które jest przyznawane przez pracodawcę na wniosek pracownika i przysługuje po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas udziału pracownika w szkoleniach, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy,
- podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako domownik lub małżonek rolnika, jeśli zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza rolnictwem,
- jest cudzoziemcem spełniającym warunki określone w ustawie²,

3) ma 45 lat lub powyżej i jest pracownikiem lub osobą wykonującą inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą.

1. SZKOLENIA

Zakres pomocy

Szkolenia to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Szkolenia są inwestycją zwiększającą szansę uczestnika na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Szkolenie oferowane przez urząd pracy odbywa się w formie kursu, realizowanego według planu nauczania obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu.

Osoba może wziąć udział w szkoleniu:

- grupowym kontraktowanym przez urząd pracy zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- indywidualnym, wskazanym przez siebie, jeżeli uzasadni jego celowość; w danym roku z Funduszu Pracy można opłacić koszt tego szkolenia do wysokości 3 - krotności przeciętnego wynagrodzenia,
- na podstawie **bonu szkoleniowego**; bon może otrzymać bezrobotny do 30 r.ż; w ramach bonu szkoleniowego starosta finansuje do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia koszty wybranego przez bezrobotnego szkolenia, badań lekarskich lub psychologicznych oraz - w formie ryczałtu - przejazdu i zakwaterowania,

---

² Zmiana weszła w życie nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia (...) z dn. 1 maja 2014 r. Cudzoziemiec powinien spełniać warunki określone w ww. ustawie.

- w ramach **trójstronnych umów szkoleniowych** zawieranych przez starostę z pracodawcą i instytucją szkoleniową; w umowach pracodawca zobowiązuje się zatrudnić bezrobotnego po odbytym szkoleniu na okres 6 miesięcy, a instytucja szkoleniowa dostosowuje program kształcenia do potrzeb pracodawcy. Pomoc dla pracodawcy jest udzielana na zasadach pomocy *de minimis*.

Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie - nie dłużej niż 12 miesięcy. W przypadkach osób bez kwalifikacji zawodowych szkolenie może trwać do 12 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie - nie dłużej niż 24 miesiące.

Bezrobotnemu uczestnikowi szkolenia przysługuje stypendium szkoleniowe, finansowane z Funduszu Pracy. Wynosi ono 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie, pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia obejmuje co najmniej 150 godzin miesięcznie; w przypadku niższego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustalana jest proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20% zasiłku dla bezrobotnych.

Bezrobotnemu uprawnionemu w tym samym okresie do stypendium oraz zasiłku przysługuje prawo wyboru świadczenia.

Osoba, która z własnej winy nie ukończy szkolenia, zobowiązana jest do zwrotu kosztów szkolenia oraz zostaje pozbawiona statusu osoby bezrobotnej, chyba że nie ukończyła szkolenia z powodu podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Bezrobotnemu, który w trakcie szkolenia podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą przysługuje stypendium w wysokości 20% kwoty zasiłku dla osób bezrobotnych, niezależnie od wymiaru godzin szkolenia. Wypłacane jest ono od dnia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej do dnia zakończenia szkolenia. Stypendium nie przysługuje bezrobotnemu, jeżeli w okresie odbywania szkolenia przysługuje mu z tego tytułu inne stypendium, dieta lub innego rodzaju świadczenie pieniężne w wysokości równej lub wyższej niż stypendium finansowane z Funduszu Pracy.

Przed zakwalifikowaniem na szkolenie kandydat może zostać skierowany przez urząd pracy na badania psychologiczne i lekarskie, w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do wykonywania pracy w zawodzie, który uzyska w wyniku szkolenia. Koszty tych badań oraz dojazdu na badania są finansowane z Funduszu Pracy.

Istnieje również możliwość sfinansowania (w formie zwrotu) całości lub części kosztów przejazdu na szkolenie. Dotyczy to również sytuacji, gdy szkolenie odbywa się w tej samej miejscowości, co miejsce zamieszkania uczestnika szkolenia, tj. kosztów przejazdu środkami komunikacji miejskiej. Wystąpić o zwrot kosztów przejazdu na szkolenie mogą wszystkie osoby uprawnione do szkoleń, tj. zarówno osoby bezrobotne, jak i osoby poszukujące pracy oraz osoby pracujące w wieku 45 lat i powyżej. Z Funduszu Pracy można również sfinansować zwrot kosztów zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli szkolenie odbywa się poza miejscem zamieszkania uczestnika i stosowny zapis został sformułowany w umowie zawartej z instytucją szkoleniową.

Wszystkim uczestnikom szkoleń przysługuje odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z odbywaniem szkolenia.

Osoba uczestnicząca w szkoleniu, samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż., a w przypadku dziecka niepełnosprawnego – do 7 r.ż., może otrzymać na okres do 6 miesięcy refundację kosztów opieki nad tym dzieckiem w wysokości nie wyższej niż połowa zasiłku dla bezrobotnych. Refundacja ta przysługuje wówczas, gdy przychód tej osoby nie

przekracza minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na podobnych zasadach przysługuje refundacja kosztów opieki nad osobą zależną.

2. STUDIA PODYPLOMOWE

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, uprawnionej osoby poszukującej pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej, może sfinansować do wysokości 100% koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi. Z Funduszu Pracy można opłacić koszt studiów podyplomowych do wysokości 3 - krotności przeciętnego wynagrodzenia.

Bezrobotnemu, któremu starosta przyznał sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych, za okres uczestnictwa w tych studiach zgodnie z ich programem przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku.

W przypadku podjęcia przez uczestnika studiów podyplomowych zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej w trakcie ich odbywania, nie zawiesza się finansowania tych studiów oraz wypłaty stypendium, do planowanego terminu ich zakończenia. W przypadku przerwania studiów podyplomowych z winy uczestnika, kwota wydatkowana na ich finansowanie podlega zwrotowi.

3. POŻYCZKI NA SZKOLENIA

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, uprawnionej osoby poszukującej pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej może udzielić pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia, w celu umożliwienia podjęcia lub utrzymania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Pożyczka nie może przekroczyć 4 - krotności przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

Udzielona pożyczka jest nieoprocentowana, a okres jej spłaty nie może przekroczyć 18 miesięcy od ustalonego w umowie dnia zakończenia szkolenia.

W przypadku wykorzystania pożyczki na inne cele niż określone w umowie, a także niepodjęcia lub nieukończenia szkolenia, pożyczka podlega bezzwłocznemu zwrotowi w całości, wraz z odsetkami ustawowymi. Odsetki ustawowe ustala się także od kwoty pożyczki niespłaconej w terminie.

4. FINANSOWANIE EGZAMINÓW I LICENCJI

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, uprawnionej osoby poszukującej pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej może sfinansować koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Sfinansowanie z Funduszu Pracy kosztu egzaminu lub uzyskania licencji nie może przekroczyć wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

Starosta może również sfinansować z Funduszu Pracy w formie zwrotu, koszty przejazdu na egzamin poniesione przez bezrobotnego.

INSTRUMENTY/ PROGRAMY RYNKU PRACY SŁUŻĄCE PODNOSZENIU KOMPETENCJI BEZROBOTNYCH

Rodzaje pomocy

Urząd pracy, o ile nie dysponuje ofertą odpowiedniej pracy, może pomóc lepiej dostosować kompetencje lub kwalifikacje klienta do potrzeb pracodawców, oferując bezrobotnym (i wybranym grupom poszukujących pracy) tzw. dodatkowe instrumenty/ programy rynku pracy:

1. staż,
2. staż z wykorzystaniem **bonu stażowego**³,
3. przygotowanie zawodowe dorosłych,
4. stypendium na kontynuowanie nauki.

1. STAŻ

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 53 (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 20 sierpnia 2009 r. *w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych* (Dz. U. 2009, Nr 142, poz. 1160).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Do odbycia stażu od dn. 27 maja 2014 r. może zostać skierowana zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy każda osoba bezrobotna (wcześniej ze stażu mogły skorzystać jedynie osoby bezrobotne pozostające w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy)⁴.

Skierowanie na staż bezrobotny może otrzymać po ustaleniu dla niego profilu pomocy i ujęciu stażu w Indywidualnym Planie Działania (IPD).

Zakres pomocy

Staż oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy starostą a pracodawcą, według określonego programu.

Starosta może skierować bezrobotnego do odbycia stażu przez okres 6 miesięcy. Młodsi bezrobotni do 30 r.ż. mogą otrzymać skierowanie na staż przez okres 12 miesięcy.

Bezrobotny do 30 r.ż. może realizować staż także na podstawie otrzymanego **bonu stażowego**; wówczas sam wybiera pracodawcę, który przyjmie go na 6 miesięczny staż, a po tym okresie zobowiązuje się zatrudnić go na kolejne 6 miesięcy. Bon stanowi gwarancję skierowania na staż i sfinansowania stypendium, ponadto starosta finansuje: koszty przejazdu (w formie ryczałtu) oraz koszty niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych.

---

³ Bony stażowe zostały wprowadzone znowelizowaną ustawą *o promocji zatrudnienia (...)* z dn. 27 maja 2014.

⁴ Do dn. 27 maja 2014 r. mogła zostać skierowana zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy osoba bezrobotna: do 25 r.ż. lub do 27 r.ż. będąca absolwentem szkoły wyższej; bezrobotna długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, albo kobieta, która nie podjęła zatrudnienia po urodzeniu dziecka; powyżej 50 roku życia; bez kwalifikacji zawodowych; bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego; samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia; która po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęła zatrudnienia; niepełnosprawna.

Pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego przez deklarowany okres 6 miesięcy, starosta wypłaca premię w wysokości 1500 zł. Premia stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Stażysta świadczy pracę w pełnym wymiarze czasu pracy zgodnie z programem stażu. Przysługuje mu w tym okresie stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych. Stażysta może także ubiegać się o zwrot kosztów dojazdu i ew. zakwaterowania (o ile spełnia dodatkowe kryteria).

Czas pracy bezrobotnego odbywającego staż nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo, a bezrobotnego będącego osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności - 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Bezrobotny nie może odbywać stażu w niedziele i święta, w systemie pracy zmianowej, w godzinach nadliczbowych i w dni ustawowo wolne od pracy.

Na wniosek bezrobotnego odbywającego staż organizator jest obowiązany do udzielenia dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu. Za dni wolne przysługuje stypendium. Za ostatni miesiąc odbywania stażu organizator jest obowiązany udzielić dni wolnych przed upływem terminu zakończenia stażu.

Do pracodawcy można skierować nie więcej stażystów niż zatrudnia on pracowników w dniu składania wniosku (w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). U organizatora stażu, który nie jest pracodawcą, staż może odbywać jednocześnie jeden bezrobotny. Przyjmujący na staż wyznacza opiekuna stażysty, który udziela bezrobotnemu wskazówek i pomocy w wypełnianiu powierzonych zadań. Bezrobotny sporządza sprawozdanie z przebiegu stażu zawierające informacje o wykonywanych zadaniach oraz uzyskanych kwalifikacjach lub umiejętnościach zawodowych. Nadzór nad odbywaniem stażu sprawuje powiatowy urząd pracy.

Po zakończeniu stażu bezrobotny otrzymuje:

- 1) kopię programu stażu,
- 2) swoje sprawozdanie i opinię organizatora stażu, z informacją o wykonywanych zadaniach i zdobytych umiejętnościach,
- 3) zaświadczenie o odbyciu stażu wystawione przez starostę.

Bez konsekwencji dla stażysty staż może zostać przerwany, jeśli uczestnik podejmie zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą. Ponadto, na wniosek bezrobotnego, powiatowy urząd pracy może rozwiązać z organizatorem umowę o odbycie stażu, jeśli warunki umowy nie są przestrzegane.

2. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 53 a – m, art. 61 a (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.)⁵,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2009 r. *w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych* (Dz. U. 2014, poz. 497).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

---

⁵ Od maja 2014 r., skrócony został czas przeznaczony na praktyczną naukę zawodu, ale zasady organizowania przygotowania zawodowego dorosłych nie zmieniły się.

Do odbycia przygotowania zawodowego dorosłych może zostać skierowana osoba, która jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy, po ustaleniu dla niej profilu pomocy i ujęciu tej formy aktywizacji w Indywidualnym Planie Działania (IPD). O skierowanie może ubiegać się:

1. osoba bezrobotna,
2. osoba poszukująca pracy, która:
  - otrzymuje świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, określone w odrębnych przepisach,
  - uczestniczy w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
  - jest żołnierzem rezerwy,
  - pobiera rentę szkoleniową,
  - pobiera świadczenie szkoleniowe, które jest przyznawane przez pracodawcę na wniosek pracownika i przysługuje po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas udziału pracownika w szkoleniach, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

Zakres pomocy

Celem przygotowania zawodowego dorosłych jest uzyskanie przez osoby uprawnione kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest na podstawie umowy w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych, zawieranej między:

- starostą a pracodawcą lub
- starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową posiadającą wpis do rejestru instytucji szkoleniowych (który prowadzony jest przez właściwy wojewódzki urząd pracy).

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest według programu, który ma na celu kształtowanie umiejętności praktycznych (80% czasu programu) oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnej do wykonywania zadań zawodowych. Program przygotowuje pracodawca lub instytucja szkoleniowa we współpracy z pracodawcą. Zajęcia nie mogą przekraczać 8 godzin zegarowych dziennie i 40 godzin zegarowych tygodniowo. Część poświęconą teorii może realizować sam pracodawca, może też udzielić uczestnikowi programu czasu wolnego na dokończanie się w instytucji szkoleniowej. W przypadku gdy pracodawca nie może zapewnić warunków do zrealizowania w pełni programu praktycznej nauki zawodu dorosłych, możliwe jest realizowanie części tego programu przez wskazane przez starostę placówki oświatowe, w wymiarze nie przekraczającym 20 % czasu programu. Na czas realizacji programu pracodawca wyznacza opiekuna uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych.

Bezrobotnemu uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie.

Formy przygotowania zawodowego dorosłych:

Praktyczna nauka zawodu dorosłych	Przyuczenie do pracy dorosłych

- umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodach z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego lub w zawodach rzemieślniczych	- ma na celu zdobycie wybranych kwalifikacji lub umiejętności, niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych, właściwych dla zawodów z klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy, klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego i/lub zawodów rzemieślniczych
- trwa od 6 do 12 miesięcy ⁶	- trwa od 3 do 6 miesięcy
- program uwzględnia wymagania podstawy programowej kształcenia w zawodzie oraz oparte na niej wymagania egzaminacyjne lub wymagania będące podstawą egzaminu czeladniczego	- program uwzględnia wymagania pracodawcy lub standardy kwalifikacji zawodowych dostępne w bazach danych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy; może także uwzględniać wymagania podstawy programowej kształcenia w zawodzie lub wymagania będące podstawą egzaminu czeladniczego
- kończy się egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe lub egzaminem czeladniczym	- kończy się egzaminem sprawdzającym, przeprowadzonym przez instytucję szkoleniową lub egzaminem potwierdzającym określoną kwalifikację w zawodzie
- od opiekuna praktycznej nauki zawodu dorosłych jest wymagane posiadanie kwalifikacji instruktora praktycznej nauki zawodu	- od opiekuna przyuczenia do pracy dorosłych jest wymagane posiadanie co najmniej: wykształcenia średniego, 3-letniego stażu pracy w zawodzie obejmującym zadania zawodowe, do realizacji których są wymagane umiejętności zdobywane w trakcie przyuczenia, rocznego doświadczenia w nadzorze nad pracownikami, stażystami lub praktykantami

Uczestnik przygotowania zawodowego dorosłych, który z własnej winy przerwał program lub nie przystąpił do egzaminu, na jego zakończenie jest obowiązany do zwrotu kosztów poniesionych przez urząd pracy z Funduszu Pracy. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy powodem przerwania programu lub nieprzystąpienia do egzaminu było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Starosta refunduje pracodawcy, z którym zawarł umowę w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych, wydatki poniesione na uczestnika, w szczególności na materiały i surowce, eksploatację maszyn i urządzeń, odzież roboczą, posiłki regeneracyjne i inne środki, w wymiarze 2% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc realizacji programu.

Pracodawcy przysługuje jednorazowa premia po zakończeniu przygotowania zawodowego dorosłych, jeżeli skierowany przez starostę uczestnik ukończył program i zdał odpowiedni egzamin. Premia przyznawana jest w wysokości 400 zł za każdy pełny miesiąc

⁶ Do dn. 27 maja 2014 r. okres ten wynosił 12 - 18 miesięcy.

programu przygotowania zawodowego dorosłych, zrealizowanego dla każdego skierowanego uczestnika. Premia nie przysługuje pracodawcy, z którym umowa w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych została rozwiązana z winy pracodawcy.

Refundacja pracodawcy wydatków poniesionych na uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych oraz premia są przyznawane na zasadach pomocy *de minimis*.

3. STYPENDIUM NA KONTYNUOWANIE NAUKI

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 55 (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki przysługuje bezrobotnemu po ustaleniu dla niego profilu pomocy i ujęciu tej formy pomocy w Indywidualnym Planie Działań (IPD). O stypendium może ubiegać się bezrobotny, który spełnia łącznie kryteria:

- 1) jest bez kwalifikacji zawodowych,
- 2) w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy podjął dalszą naukę:
  - w szkole ponadgimnazjalnej dla dorosłych, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej albo
  - w szkole wyższej na studiach niestacjonarnych;
- 3) dysponuje dochodem na osobę w rodzinie w wysokości uprawniającej do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej.

Zakres pomocy

Na wniosek bezrobotnego pozostającego w szczególnie trudnej sytuacji materialnej, starosta może przyznać mu stypendium ułatwiające powrót do systemu kształcenia i osiągnięcie kolejnego poziomu kwalifikacji formalnych. Stypendium przysługuje w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia nauki, w wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie. Wypłata stypendium może zostać przedłużona do ukończenia nauki, zgodnie z programem nauczania.

Osobie, która otrzymuje stypendium na kontynuowanie nauki i w trakcie tej nauki rozpoczęła pracę, przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku od dnia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Stypendium nie przysługuje w przypadku przerwania nauki lub przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej (do dochodu nie wlicza się kwoty stypendium).

INSTRUMENTY WSPIERAJĄCE PODNOSZENIE KOMPETENCJI PRACOWNIKÓW I PRACODAWCÓW

REFUNDACJA KOSZTÓW SZKOLEŃ PRACOWNIKÓW I PRACODAWCÓW

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 69 (Dz. U. 2008, Nr 69, poz. 415, z późn. zm.) – przepis obowiązujący do 27 maja 2014 r.

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Pracodawcy, którzy utworzyli zakładowy fundusz szkoleniowy (tj. wydzielili kwotę na szkolenia pracowników) i pośrednio - pracownicy odbywający szkolenia.

Zakres pomocy

Na wniosek pracodawcy, który utworzył fundusz szkoleniowy, starosta mógł zrefundować z Funduszu Pracy koszty szkolenia pracowników lub pracodawcy w wysokości do 50%, nie więcej jednak niż do wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku osób w wieku 45 lat i powyżej - w wysokości do 80%, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia.

Na wniosek pracodawcy, który skierował pracownika na trwające co najmniej 22 dni robocze szkolenie w wymiarze równym czasowi pracy skierowanego pracownika i udzielił mu na ten okres płatnego urlopu szkoleniowego oraz jednocześnie na okres szkolenia tego pracownika zatrudnił bezrobotnego skierowanego przez powiatowy urząd pracy, starosta refundował z Funduszu Pracy koszty szkolenia pracownika - w wysokości do 80% przeciętnego wynagrodzenia na jednego pracownika oraz wynagrodzenie osoby skierowanej przez powiatowy urząd pracy, wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne w wysokości nieprzekraczającej 40% przeciętnego wynagrodzenia za każdego skierowanego.

Refundacja udzielana była na zasadach *pomocy de minimis*.

FINANSOWANIE KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO - KFS

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 69a-69b (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.) – przepis obowiązuje od 27 maja 2014 r.

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Pracodawcy i pośrednio - pracownicy uczestniczący w kształceniu ustawicznym.

Zakres pomocy

Od 27 maja 2014 r. wprowadzony został Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) mający na celu wsparcie pracodawców w podnoszeniu kwalifikacji pracowników. Tworzy go pula środków w wysokości 2%, przychodów Funduszu Pracy. Środki te mogą być przeznaczone na dofinansowanie – na wniosek pracodawcy złożony do powiatowego urzędu pracy kosztów:

- 1) określania potrzeb szkoleniowych u pracodawcy,
- 2) kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy (kursy, studia podyplomowe),
- 3) egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń i innych dokumentów potwierdzających kompetencje,
- 4) badań lekarskich i psychologicznych wymaganych dla podjęcia kształcenia lub pracy w danym zawodzie,
- 5) ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków uczestników projektu szkoleniowego.

Ponadto, środki KFS mogą być przeznaczone na jego promocję, określanie zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje na rynku pracy, konsultacje i poradnictwo dla pracodawców w zakresie korzystania z KFS oraz badanie efektywności wsparcia udzielonego ze środków KFS. W pierwszych dwóch latach funkcjonowania KFS (2014 r. i 2015 r.) wspiera kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców w wieku powyżej 45 lat, a w późniejszym okresie także pozostałych dorosłych pracowników i pracodawców.

2. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZEZNACZANE NA SZKOLENIA, STAŻE I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

W 2014 r. wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wyniosły 5 052,1 mln zł. W ciągu ostatnich 10 lat początkowo inwestycje na aktywizację bezrobotnych i poszukujących pracy sukcesywnie się zwiększały, jednak w 2011 r. zostały zmniejszone prawie dwa razy w stosunku do 2010 r. W 2011 r. szczególnie mocno zostały zredukowane wydatki na usługi szkoleniowe – niemal 4-krotnie. W 2014 r. można co prawda zaobserwować wzrost środków przeznaczonych na aktywizację o 419,1 mln zł w porównaniu do 2013 r., należy mieć jednak na względzie, że w stosunku do 2010 r. środki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu są wciąż niższe o ponad 25%, a na szkolenia są ponad 2-krotnie niższe.

Tabela 1. Wydatki z Funduszu Pracy w latach 2005 - 2014 w mln zł.

Rok	Ogółem	Zasilki i świadczenia	Formy aktywne	Usługa szkoleniowa*	Przygotowanie zawodowe dorosłych (bez stypendium)**
2005	5 550,8	2 997,7	1 905,3	181,8	x
2006	7 200,4	2 763,1	2 218,7	186,7	x
2007	6 963,3	2 267,8	2 709,6	266,4	x
2008	5 753,1	1 840,8	3 362,4	280,3	x
2009	11 012,0	4 485,3	5 877,3	276,0	0,3
2010	12 376,4	5 014,1	6 745,2	306,9	1,2
2011	8 900,7	4 796,2	3 476,8	83,0	4,2
2012	9 637,1	5 316,7	3 889,7	113,8	2,1
2013	11 325,2	5 958,0	4 633,0	128,0	2,0
2014	11.099,8	5 531,4	5 052,1	135,3	1,8

* W latach 2005-2010 dane uwzględniają również dodatek szkoleniowy w wysokości 20% zasiłku dla bezrobotnych. Od 2009 r. za udział w szkoleniu bezrobotny otrzymuje stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych, które nie jest wykazane w powyższych wydatkach na szkolenia.

** Koszty przygotowania zawodowego dorosłych obejmują: refundację pracodawcy wydatków poniesionych na uczestnika, jednorazową premię przyznawaną pracodawcy, należność przysługującą instytucji szkoleniowej, koszty egzaminów kwalifikacyjnych i egzaminów sprawdzających.

W 2014 r. na sfinansowanie z Funduszu Pracy usług szkoleniowych dla bezrobotnych i kształcenia ustawicznego osób pracujących (koszty: należne instytucjom szkoleniowym, studiów podyplomowych, egzaminów i uzyskania licencji, pożyczek szkoleniowych, kształcenia ustawicznego pracowników pokryte pracodawcom) urzędy pracy przeznaczyły ponad 135,3 mln zł, w tym ponad 20 mln w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego). W porównaniu z rokiem 2013 wydatki te zwiększyły się o 7,3 mln zł, jednak należy zauważyć, że w porównaniu do 2010 r. były niższe o 171,6 mln zł, tj. prawie dwukrotnie.

Tabela 2. Wydatki z Funduszu Pracy na usługę szkoleniową w latach 2010-2014, w tys. zł.

L.p.	Wyszczególnienie usługi szkoleniowej	2010	2011	2012	2013	2014
1.	kwoty należne instytucjom szkoleniowym	285 467,5	77 260,0	108 434,9	120 980,3	110 577,8
2.	koszty studiów podyplomowych	17 933,0	4 761,7	3 828,7	5 187,7	3 971,1
3.	koszty egzaminów i uzyskania licencji	876,2	309,1	419,2	528,9	506,1
4.	pożyczki szkoleniowe*	119,4	45,2	53,5	65,1	bd
5.	Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS)	X	X	X	X	20 177,9

* Pożyczki szkoleniowe od 2014 r. wykazywane są w łącznej pozycji „Inne” i w związku z tym dane o tych wydatkach nie są dostępne.

Wydatki na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne związane z podnoszeniem kompetencji bezrobotnych wyniosły w 2014 roku 1 436, 8 zł. Oznacza to, że kwota ta wzrosła w stosunku do 2013 r. o 88, 9 mln zł.

Tabela 3. Wydatki z Funduszu Pracy (FP) na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne, w latach 2010-2014*

Lp.	Wydatki z FP na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne	2010	2011	2012	2013			2014		
		Kwota ogółem w mln zł	Kwota ogółem w mln zł	Kwota ogółem w mln zł	Kwota ogółem w mln zł	Liczba osób w roku	Wydatki na uczestnika w zł	Kwota ogółem w mln zł	Liczba osób w roku	Wydatki na uczestnika w zł
1.	ogółem	2 082,1	928,4	943,4	1 347,9	298 815	4 510,8	1 436,8	300 203	4 786,4
2.	za okres szkolenia	166,1	57,9	75,8	85,6	79 558	1 075,9	75,8	72 093	1 051,4
3.	za okres studiów podyplomowych	5,7	5,5	1,9	2,6	2 925	888,8	2,3	2 602	883,9
4.	za okres stażu	1 894,4	848,3	858,0	1 249,2	214 470	5 824,6	1 350, 8	224 105	6 027,5
5.	za okres przygotowania zawodowego dorosłych	7,2	7,2	3,3	4,6	626	7 348,2	3,1	430	7 209,3
6.	za okres kontynuowania nauki	8,6	9,4	4,4	5,8	1 236	4 692,5	4,7	973	4 830,4

* Dane opracowane na podstawie Sprawozdania MPiPS-02 O przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy.

Wysokość stypendium na uczestnika konkretnej formy aktywizacji zależy od wysokości stypendium ustalonego w przepisach za udział w danej formie aktywizacji oraz długości tej formy. W 2014 r. zdecydowanie najwięcej środków Funduszu Pracy przeznaczono na stypendia stażowe (1 350,8 mln zł, czyli 94% kwoty przeznaczonej na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne). Jednak, w przeliczeniu na jednego uczestnika nieco kosztowniejsze

były stypendia dla uczestników przygotowania zawodowego dorosłych (7,2 tys. zł wobec 6,0 tys. zł. za okres stażu).

Ogółem w 2014 r. średnio koszt szkolenia jednego uczestnika w formie opłaty dla instytucji szkoleniowej wynosił ok. 1 530 zł. Można szacować, że przeciętnie na szkolenie jednego bezrobotnego, łącznie ze stypendium, urzędy pracy wydały 2 585 zł. W stosunku do 2013 roku koszty te praktycznie nie uległy zmianie. Warto też odnotować, że łączne wydatki na jednego uczestnika studiów podyplomowych (opłata za studia i stypendium) kształtują się podobnie jak wydatki na jednego uczestnika szkolenia.

Tabela 4. Przeciętne koszty wybranych form aktywizacji jednego uczestnika w 2013 i 2014 r., w zł.

Lp.	Przeciętne koszty aktywizacji jednej osoby*	2013			2014		
		Opłata za uczestnika dla instytucji	Stypendium	Wydatki na uczestnika	Opłata za uczestnika dla instytucji	Stypendium	Wydatki na uczestnika
1.	Koszt szkolenia	1 520,6	1 075,9	2 596,5	1 533,8	1 051,4	2 585,2
2.	Koszt studiów podyplomowych	1773,6	888,8	2662,4	1526,2	883,9	2 410,1
3.	Koszt egzaminów i uzyskania licencji	226,8	-	226,8	285,4	-	285,4
4.	Koszt kontynuowania nauki	-	4 692,5	4 692,5	-	4 830,4	4 830,4

* Obliczenia na podstawie danych z tabeli 2 i 3 (szkolenia i studia podyplomowe, koszt kontynuowania nauki) oraz tabeli 2 i 28 (egzaminy).

3. UCZESTNICTWO W SZKOLENIACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY

W 2014 r. urzędy pracy skierowały na szkolenia ponad 79 tys. osób bezrobotnych i poszukujących pracy, czyli ok. 6,5 tys. osób mniej niż w roku 2013 (spadek o 7,6%). Szkolenia ukończyło prawie 78 tys. osób, tj. o ponad 6 tys. osób mniej niż w roku poprzednim (spadek o 7,5%).

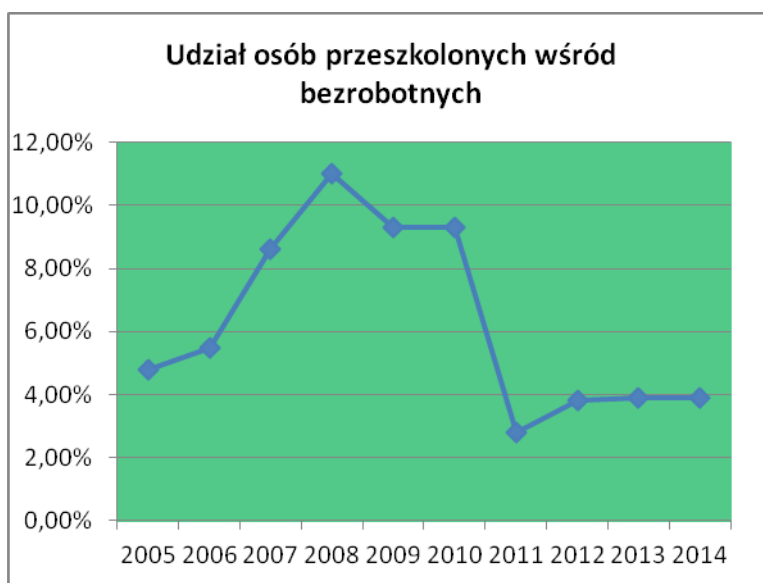
Tabela 5. Uczestnictwo zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy w latach 2005-2014, w tys. osób

Lp.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Liczba osób, które rozpoczęły szkolenie	151,2	146,9	178,1	171,0	168,3	182,3	53,8	80,7	85,7	79,2

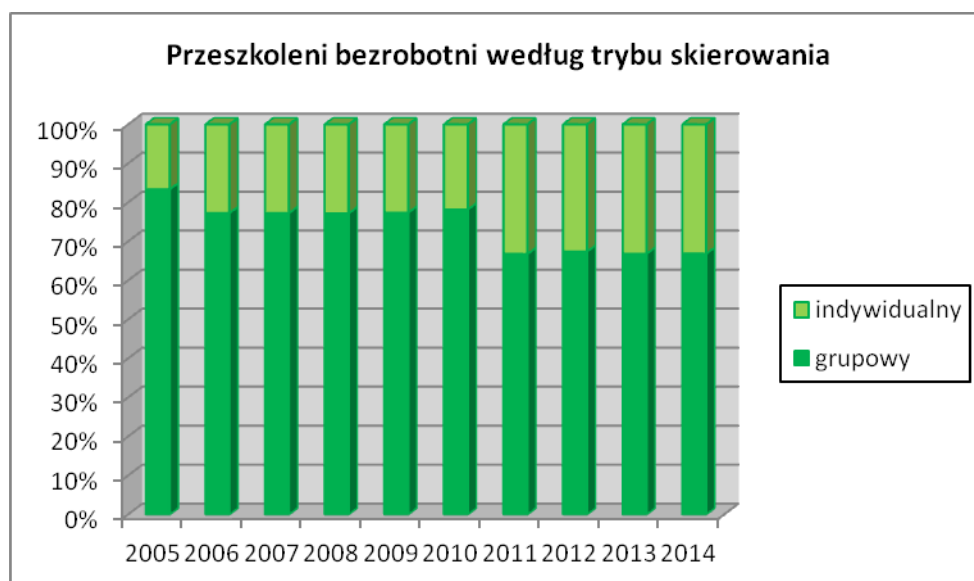
2.	Liczba osób, które ukończyły szkolenie	148,5	142,1	172,3	165,9	163,7	178,5	54,7	79,1	84,2	77,9
3.	Liczba przeszkolonych bezrobotnych	141,2	135,6	165,2	157,7	161,3	177,0	53,8	78,0	83,4	77,2
4.	Przeszkoleni w trybie grupowym (w tys. i %)*	117,7 83,4%	104,9 77,3%	127,7 77,3%	121,7 77,2%	124,8 77,4%	139,6 78,2%	36,5 66,8%	53,3 67,4%	56,3 66,9%	53,1 68,2%
5.	Przeszkoleni w trybie indywidualnym (liczba i %)*	23,5 16,6%	30,8 22,7%	37,4 22,7%	36,0 22,8%	36,4 22,6%	38,9 21,8%	18,2 33,2%	25,7 32,6%	27,9 33,1%	24,8 31,8%
7.	Udział osób przeszkolonych wśród bezrobotnych (%)	4,8%	5,5%	8,6%	11,0%	9,3%	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%

*Dane za lata 2005-2009 odnoszą się do przeszkolonych bezrobotnych, a za lata 2010-2014 r. do ogółu przeszkolonych.

W 2014 r. szkolenia ukończyło 4% bezrobotnych (w rejestrze urzędów pracy w 2014 r. pozostawało średniorocznie 1 970 tys. osób bezrobotnych).

W okresie ostatnich 4 lat 2/3 uczestników szkoleń otrzymywała skierowanie na tzw. szkolenie grupowe, tj. o tematyce zaplanowanej przez urząd pracy i kontraktowane w instytucji szkoleniowej wybranej w procedurze przetargowej. Skierowanie na szkolenie wskazane przez bezrobotnego i realizowane w trybie indywidualnym otrzymało 32% uczestników szkoleń.

Na szkolenie w ramach **bonu szkoleniowego**⁷ w okresie od dn. 27 maja do 31 grudnia 2014 r. zostało skierowanych 2 620 osób bezrobotnych do 30 r.ż. (złożyło wniosek 2 976 osób), a rozpoczęło szkolenie 2 475 osób. 2 391 osób realizujących szkolenie w ramach bonu szkoleniowego ukończyło tę formę aktywizacji, a 83 osoby kontynuowały szkolenie w 2015 roku.

W ramach **trójstronnej umowy szkoleniowej** w ww. okresie na szkolenie ściśle dopasowane do potrzeb pracodawcy zawarto 171 umów (złożono 183 wnioski). W ramach trójstronnej umowy szkoleniowej rozpoczęło szkolenie 239 osób bezrobotnych. Na dzień 31 grudnia 2014 r. zakończyło udział w tej formie wsparcia 212 osób.

Tabela 6. Wnioski w ramach bonu szkoleniowego i trójstronnej umowy szkoleniowej od dn. 27 maja do 31 grudnia 2014 r.

Instrument	Liczba złożonych wniosków	Liczba przyznanych bonów/ zawartych umów	% przyznanych bonów/ zawartych umów
Bon szkoleniowy - uczestnicy	2 976	2 620	88,0%
Trójstronna umowa szkoleniowa - umowy	183	171	93,4%

4. STRUKTURA SZKOLONYCH BEZROBOTNYCH

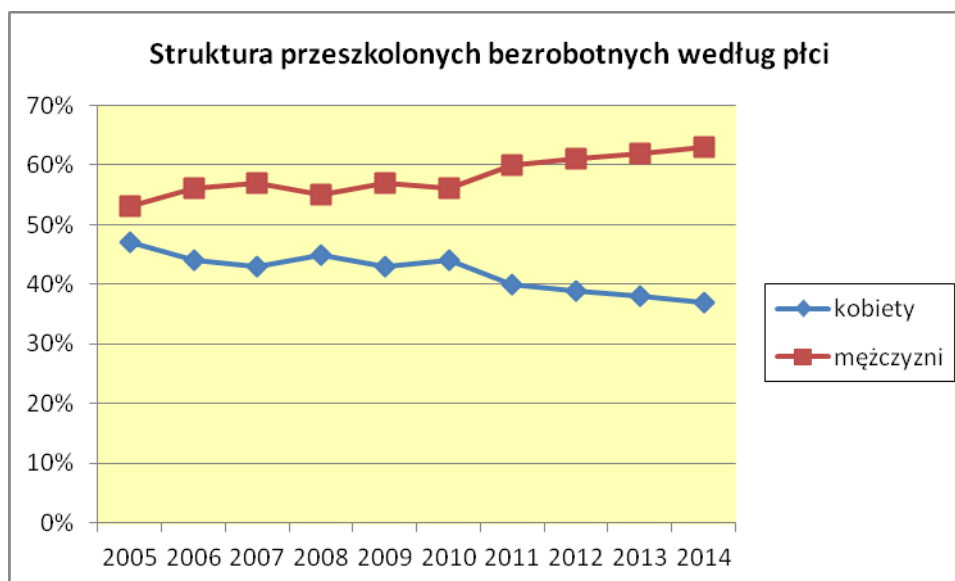
W 2014 r. wśród osób przeszkolonych (tj. tych, które ukończyły szkolenie) na podstawie skierowania z urzędu pracy przewagę mieli mężczyźni. Od 10 lat spada udział procentowy kobiet wśród osób uczestniczących w szkoleniach. Różnica między liczbą przeszkolonych

⁷ Bon szkoleniowy oraz trójstronne umowy szkoleniowe zostały wprowadzone znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia (...) w dn. 27 maja 2014 r. Dane pochodzą ze *Sprawozdania z monitoringu realizacji nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za okres 27 maja – 31 grudnia 2014 r.*, MPiPS, Warszawa 2015 r. i należy je potraktować orientacyjnie (kilka PUP nie podało danych).

mężczyzn a kobiet w stosunku do 2013 r. zwiększyła się o 2 punkty procentowe i wyniosła 26%.

Tabela 7. Struktura przeszkolonych bezrobotnych według płci, w latach 2005 - 2014 (przeszkoleni ogółem = 100%)

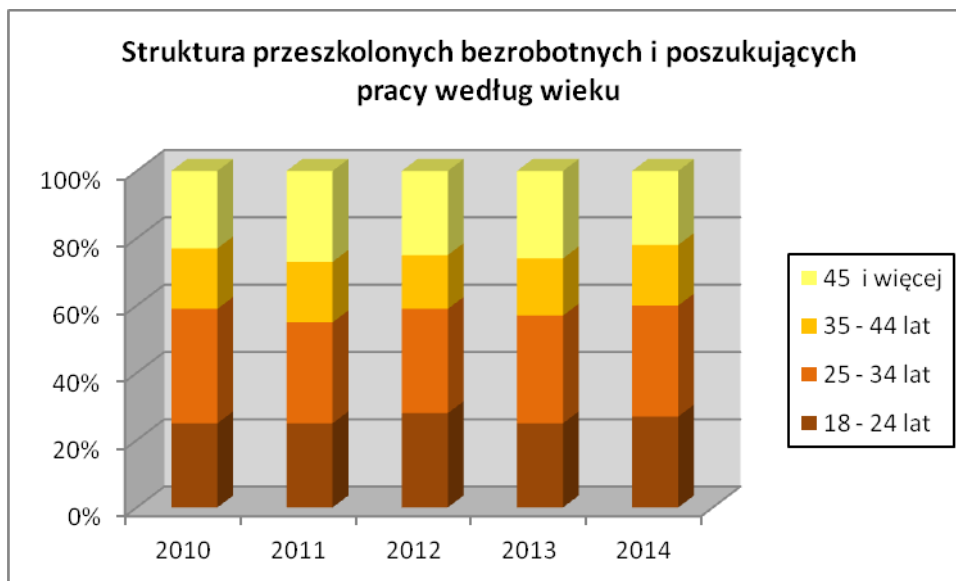
Lp.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	kobiety	47%	44%	43%	45%	43%	44%	40%	39%	38%	37%
2.	mężczyźni	53%	56%	57%	55%	57%	56%	60%	61%	62%	63%

Wśród przeszkolonych w 2014 r. dominowała grupa osób w wieku 25-34 lata, podobnie jak w latach poprzednich. W porównaniu do 2013 r. udział osób w tej grupie wiekowej wśród przeszkolonych, podobnie jak udział osób w wieku 35-44 lata, wzrósł o 1 pkt procentowy. Udział osób w wieku 18-24 wzrósł o 2 punkty procentowe. Natomiast udział osób w wieku 45 lat i więcej zmniejszył się o 4 punkty procentowe.

Tabela 8. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wieku, w latach 2010-2014 (przeszkoleni ogółem = 100%)

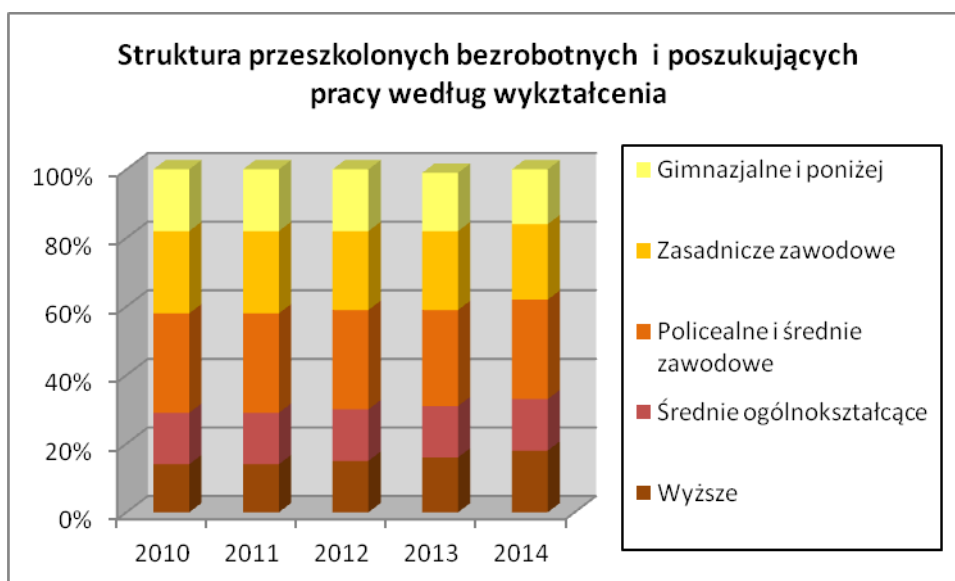
Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
1.	18 - 24 lata	25%	25%	28%	25%	27%
2.	25 - 34 lata	34%	30%	31%	32%	33%
3.	35 - 44 lata	18%	18%	16%	17%	18%
4.	45 lat i więcej	23%	27%	25%	26%	22%

W 2014 r. wśród szkolonych najliczniejszą grupę, podobnie jak w latach poprzednich, stanowiła grupa osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Udział tej grupy w strukturze przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy, podobnie jak udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, w porównaniu z rokiem 2010 pozostaje na tym samym poziomie (odpowiednio – 29% i 15%). Natomiast, wzrasta udział osób z wykształceniem wyższym, który obecnie wynosi 18%, o 4 punkty procentowe więcej niż w 2010 r. Nieco zmniejsza się natomiast w strukturze osób, które ukończyły szkolenie udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz osób najmniej wykształconych - z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Tabela 9. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wykształcenia, w latach 2010-2014 (przeszkoleni ogółem = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Wyższe	14%	14%	15%	16%	18%
2.	Średnie ogólnokształcące	15%	15%	15%	15%	15%
3.	Policealne i średnie zawodowe	29%	29%	29%	28%	29%
4.	Zasadnicze zawodowe	24%	24%	23%	23%	22%
5	Gimnazjalne i poniżej	18%	18%	18%	17%	16%

Na specjalną uwagę zasługują osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Struktura osób, które ukończyły szkolenie w tej grupie praktycznie nie ulega zmianie.

W ciągu ostatnich 5 lat wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w szkoleniach najmniej licznie reprezentowani byli bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. Stanowią oni ok. 1% ogółu przeszkolonych.

Wśród osób szkolonych niewielkie są też grupy osób niepełnosprawnych, kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz kobiet samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 r.ż.

W 2014 r., w porównaniu do 2013 r. wśród przeszkolonych bezrobotnych zwiększył się nieco udział osób długotrwale bezrobotnych – stanowią oni najliczniejszą grupę osób kończących szkolenia. Licznie w szkoleniach biorą również osoby młode – do 25 r.ż.

W 2014 r. w strukturze osób przeszkolonych zmniejszył się udział osób powyżej 50 r.ż. - w porównaniu do ubiegłego roku o 3,1 punktów procentowych.

Tabela 10. Osoby bezrobotne, będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w strukturze przeszkolonych bezrobotnych, w latach 2010 – 2014 (przeszkoleni ogółem = 100%)*

Lp.	Bezrobotni:	2010	2011	2012	2013	2014
1.	do 25 r.ż.	26,5%	26,5%	29,6%	26,5%	28,8%
2.	długotrwale	35,4%	39,6%	40,9%	39,3%	40,0%
3.	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	5,9%	5,3%	5,5%	5,5%	5,2%
4.	bez kwalifikacji	13,9%	13,5%	13,8%	14,6%	14,9%
5.	powyżej 50 r.ż.	13,7%	17,7%	18,7%	18,9%	15,8%
6.	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 r.ż.	5,8%	5,8%	5,9%	6,0%	5,6%

7.	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	0,9%	0,9%	1,1%	1,1%	1,0%
8.	niepełnosprawni	4,0%	6,0%	5,6%	5,6%	5,2%

* Dane ze sprawozdań statystycznych MPiPS-01., *O rynku pracy*”, załącznik nr 6.

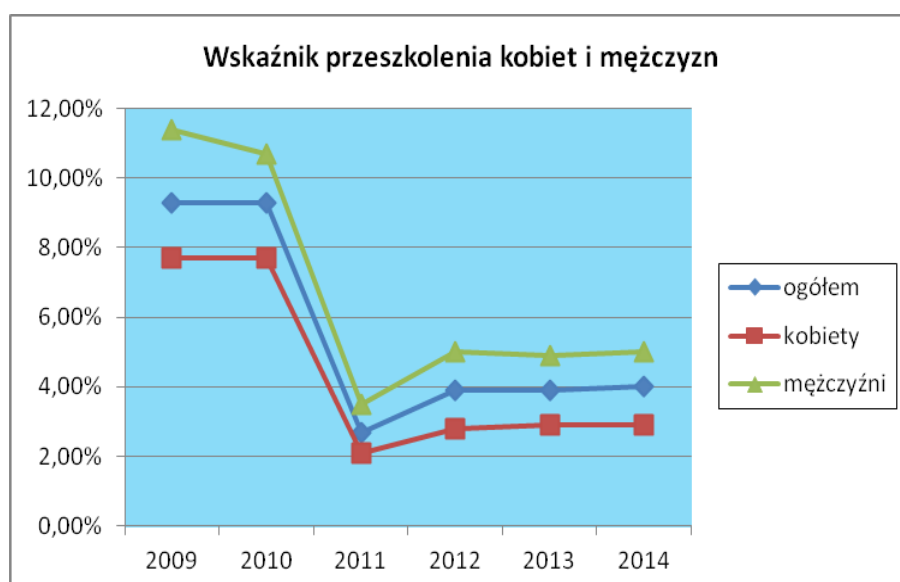
5. UDZIAŁ OSÓB PRZESZKOLONYCH W WYBRANYCH GRUPACH KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY

W 2014 r. urzędy pracy skierowały na szkolenia 79 195 osób; szkoleniami objęto 4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Udział osób przeszkolonych w stosunku do wszystkich bezrobotnych w 2014 r. zwiększył się o 0,1 pkt. procentowego w porównaniu do 2013 roku.

Kobiety korzystają ze szkoleń rzadziej niż mężczyźni i ta tendencja utrzymuje się od lat. W 2014 r. szkolenia na podstawie skierowania z urzędu pracy ukończyło 5% zarejestrowanych mężczyzn i 2,9% kobiet. W ciągu ostatnich 3 lat wskaźniki te praktycznie nie ulegają zmianie.

Tabela 11. Wskaźnik przeszkolenia średniorocznie bezrobotnych kobiet i mężczyzn, w latach 2010- 2014 (bezrobotni danej kategorii płci = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	Różnica między rokiem 2013 a 2014
1.	Ogółem	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%	+0,1 pkt %
2.	Kobiety	7,7%	2,1%	2,8%	2,9%	2,9%	0 pkt. %
3.	Mężczyźni	10,7%	3,5%	5,0%	4,9%	5,0%	+0,1 pkt %

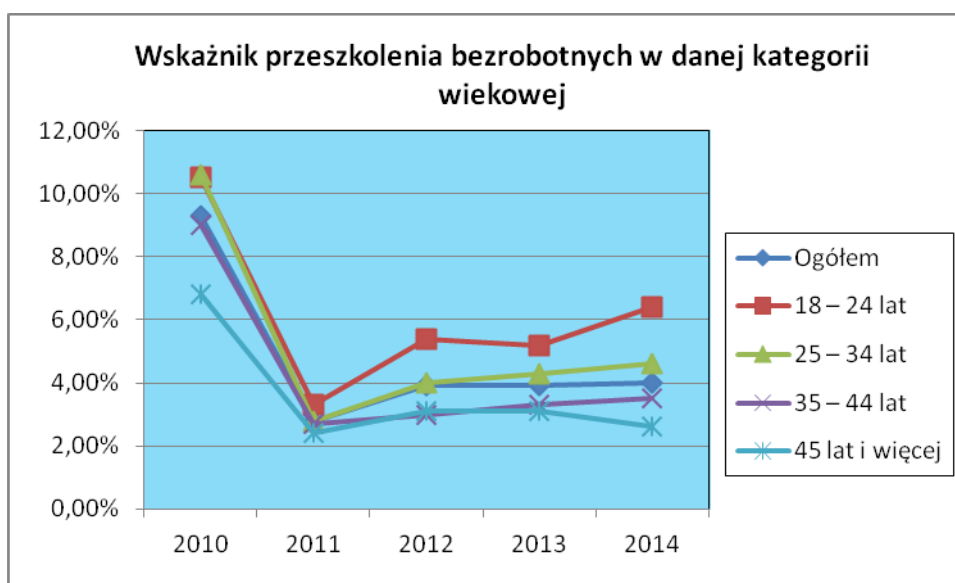

W 2014 r. największy procent osób przeszkolonych odnotowano, podobnie jak rok wcześniej, w grupie najmłodszych bezrobotnych: 6,4% spośród zarejestrowanych osób w wieku 18-24 lata ukończyło szkolenie (w porównaniu z rokiem 2013 wskaźnik ten wzrósł o

1,2 pkt procentowego). Najmniejszy był udział osób przeszkolonych w grupie wiekowej 45 lat i więcej; co więcej - wskaźnik ten uległ pogorszeniu w porównaniu z rokiem 2013.

Tabela 12. Udział osób przeszkolonych średniorocznie przez urzędy pracy w danej kategorii wiekowej, w latach 2010-2014 (bezrobotni danej kategorii wieku = 100%)

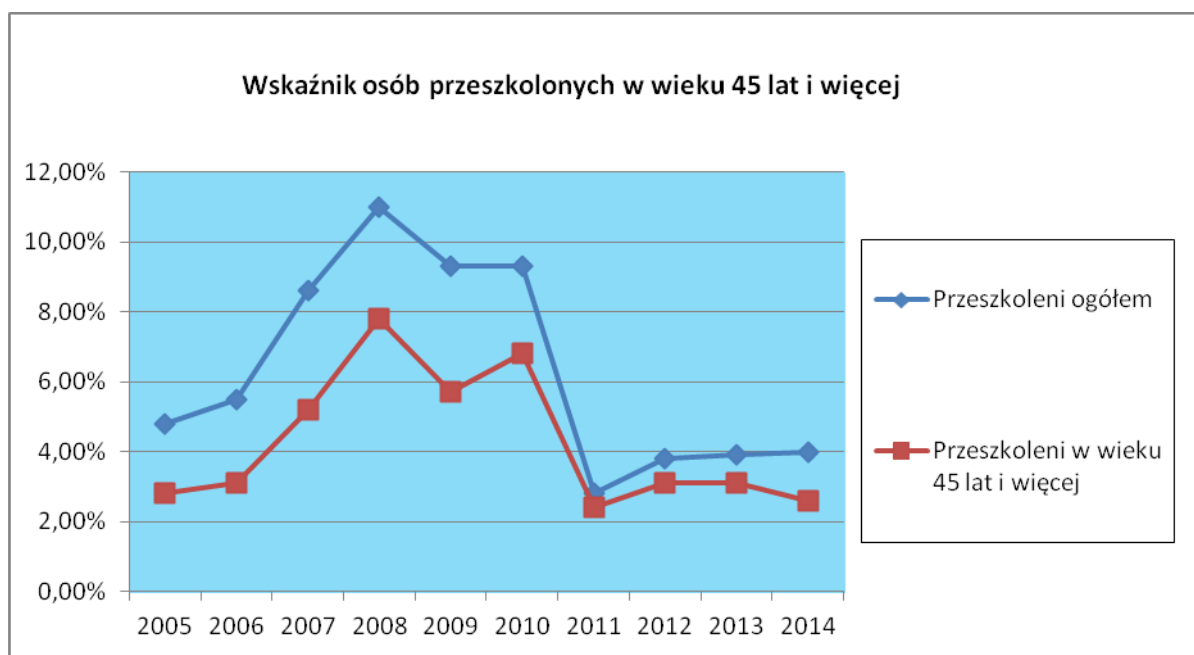
Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Ogółem	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%
2.	18 – 24 lat	10,5%	3,3%	5,4%	5,2%	6,4%
3.	25 – 34 lat	10,6%	2,8%	4,0%	4,3%	4,6%
4.	35 – 44 lat	9,0%	2,7%	3,0%	3,3%	3,5%
5.	45 lat i więcej	6,8%	2,4%	3,1%	3,1%	2,6%

Na przestrzeni 10 lat obserwuje się wahanie poziomu udziału w szkoleniach osób w wieku 45 lat i więcej. W 2014 r. wskaźnik ten wynosi 2,6% i jest zbliżony do wskaźnika z 2005 r. Należy odnotować, że najkorzystniej ten wskaźnik kształtował się w latach 2011-2013: udział osób w wieku 45 lat i więcej kończących szkolenie był wówczas najbardziej zbliżony do udziału osób kończących szkolenia wśród ogółu bezrobotnych.

Tabela 13. Udział osób przeszkolonych przez urzędy pracy w grupie wiekowej 45 lat i więcej, w latach 2004-2014 (bezrobotni danej kategorii wieku = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Przeszkoleni ogółem	4,8%	5,5%	8,6%	11,0%	9,3%	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%
2.	Przeszkoleni w grupie wiekowej 45 lat i więcej	2,8%	3,1%	5,2%	7,8%	5,7%	6,8%	2,4%	3,1%	3,1%	2,6%

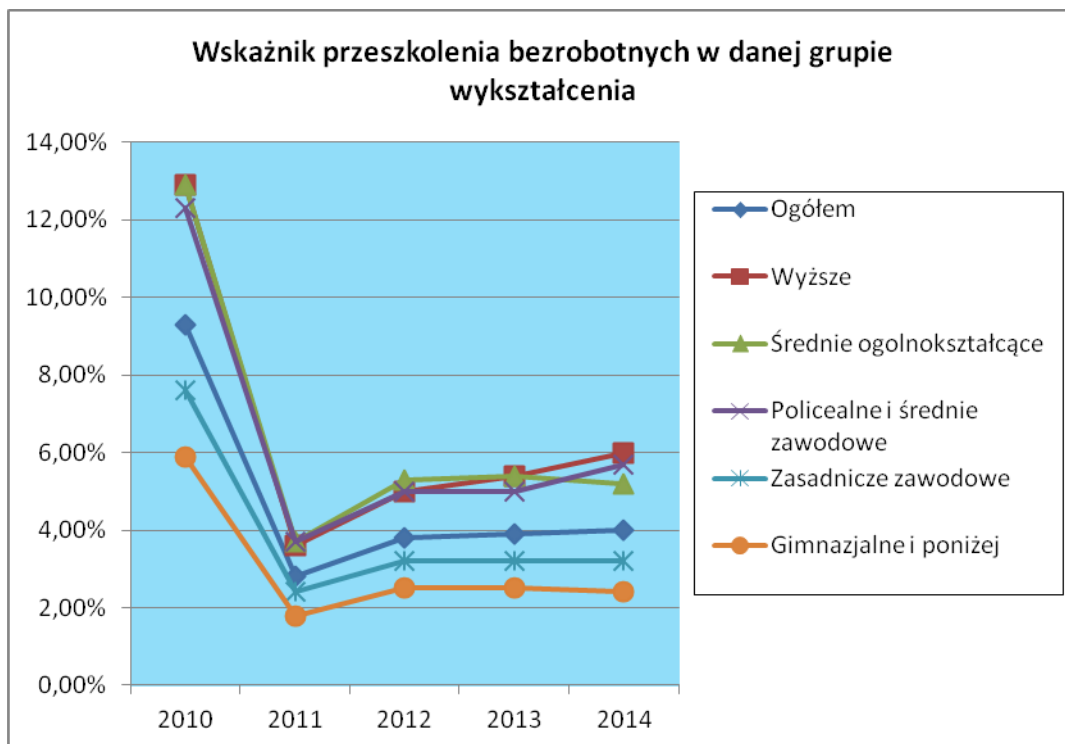

Im niższe wykształcenie, tym niższy udział osób, które ukończyły szkolenie sfinansowane przez urzędy pracy z Funduszu Pracy. W 2014 r. wśród bezrobotnych z poszczególnych grup wykształcenia, najczęściej kończyły szkolenie osoby z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym.

W 2014 r. udział w szkoleniach osób z wykształceniem wyższym kształtuje się na poziomie 6,0%, co oznacza wzrost w porównaniu z 2013 r. o 0,6 pkt procentowego. Z kolei uczestnictwo osób z najniższym wykształceniem wynosi 2,4% i wskaźnik ten utrzymuje się na podobnym poziomie co w 2013 r. (znacznie poniżej przeciętnej dla bezrobotnych ogółem).

Tabela 14. Udział osób przeszkolonych średniorocznie przez urzędy pracy w danej grupie wykształcenia, w latach 2010-2014 (bezrobotni danej kategorii wykształcenia = 100%)

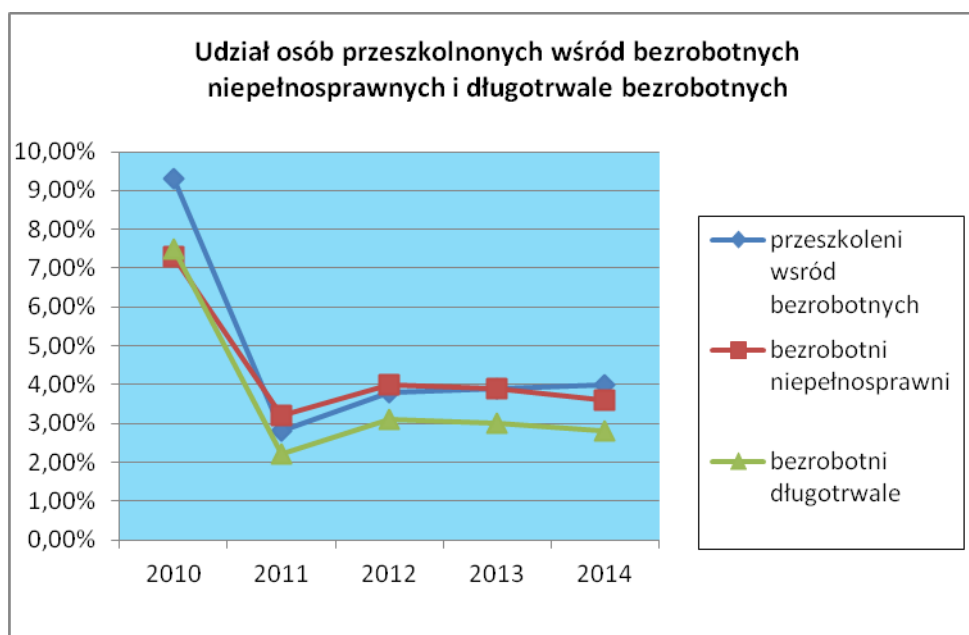
Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Ogółem	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%
2.	Wyższe	12,9%	3,6%	5,0%	5,4%	6,0%
3.	Średnie ogólnokształcące	12,9%	3,7%	5,3%	5,4%	5,2%
4.	Policealne i średnie zawodowe	12,3%	3,7%	5,0%	5,0%	5,7%
5.	Zasadnicze zawodowe	7,6%	2,4%	3,2%	3,2%	3,2%
6.	Gimnazjalne i poniżej	5,9%	1,8%	2,5%	2,5%	2,4%

W 2014 r. nastąpił nieznaczny spadek odsetka przeszkolonych wśród bezrobotnych niepełnosprawnych oraz długotrwale bezrobotnych w porównaniu z 2013 r.

Tabela 15. Udział osób przeszkolonych średniorocznie wśród bezrobotnych niepełnosprawnych i długotrwale bezrobotnych, w latach 2010 – 2014 (w procentach)

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Ogółem	9,3%	2,8%	3,8%	3,9%	4,0%
2.	Bezrobotni niepełnosprawni	7,3%	3,2%	4,0%	3,9%	3,6%
3.	Bezrobotni długotrwale	7,5%	2,2%	3,1%	3,0%	2,8%

6. KIERUNKI I EFEKTYWNOŚĆ SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY

W 2014 r. najwięcej uczestników ukończyło kursy organizowane przez urzędy pracy w zakresie:

- 1) usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) – 15,6 tys. osób,
- 2) zarządzanie i administrowanie - 7,3 tys. osób,
- 3) pozostałe usługi (z wyłączeniem: hotelarstwa, turystyki i rekreacji, gastronomii, krawiectwa i obuwnictwa, fryzjerstwa i usług kosmetycznych, stolarstwa i szklarstwa) - 4,8 tys. osób,
- 4) sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – ok. 4,2 tys. osób,
- 5) architektura i budownictwo – ponad 4 tys. osób,
- 6) rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – ok. 4 tys. osób,
- 7) technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów) – ok. 4 tys. osób.

Tabela 16. Liczba uczestników szkoleń według kierunku kształcenia, w latach 2010 – 2014

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie um. pisanie, czytania i liczenia)	8	1	13	7	0
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	5 271	1 544	2 377	2 330	2 797
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka kształceniu	179	77	91	103	85
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	1 860	515	433	445	396
5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	27	6	22	19	57
6.	Języki obce	1 587	498	486	728	708
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	52	10	5	32	16
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	11 815	3 863	5 581	4 763	4 195
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	9 731	2 564	3 788	4 489	3 977
10.	Zarządzanie i administrowanie	14 868	3 631	5 115	6 226	7 324
11.	Prace sekretarskie i biurowe	4 594	995	1 534	1 437	1 254
12.	Prawo	429	51	40	16	36
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	54	9	15	6	11
14.	Matematyka i statystyka	0	0	1	18	0

15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	9 863	3 086	3 746	3 713	2 850
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	5 642	2 379	3 653	4 209	3 921
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	983	388	600	949	962
18.	Architektura i budownictwo	9 624	3 044	4 350	5 198	4 156
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	862	342	493	752	579
20.	Weterynaria	52	39	55	52	38
21.	Opieka zdrowotna	619	351	445	610	380
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	2 934	1 177	1 784	2 126	1 658
23.	Ochrona własności i osób	2 373	695	977	1 132	795
24.	Ochrona środowiska	72	63	112	156	95
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	757	195	368	432	333
26.	Usługi gastronomiczne	3 975	968	1 569	1 727	1 274
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	6 665	1 384	1 457	1 727	1 932
28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	549	161	294	336	466
29.	Usługi stolarskie, szklarskie	270	115	91	264	132
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	26 594	10 771	16 115	15 714	15 639
31.	Pozostałe usługi	8 480	2 462	4 487	4 433	4 776
32.	BHP	389	70	116	119	42
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	5 193	1 699	1 720	1 756	864
34.	Inne obszary szkoleń	42 131	11 585	17 140	18 216	16 169
35.	Suma	178 502	4 738	79 073	84 240	77 917

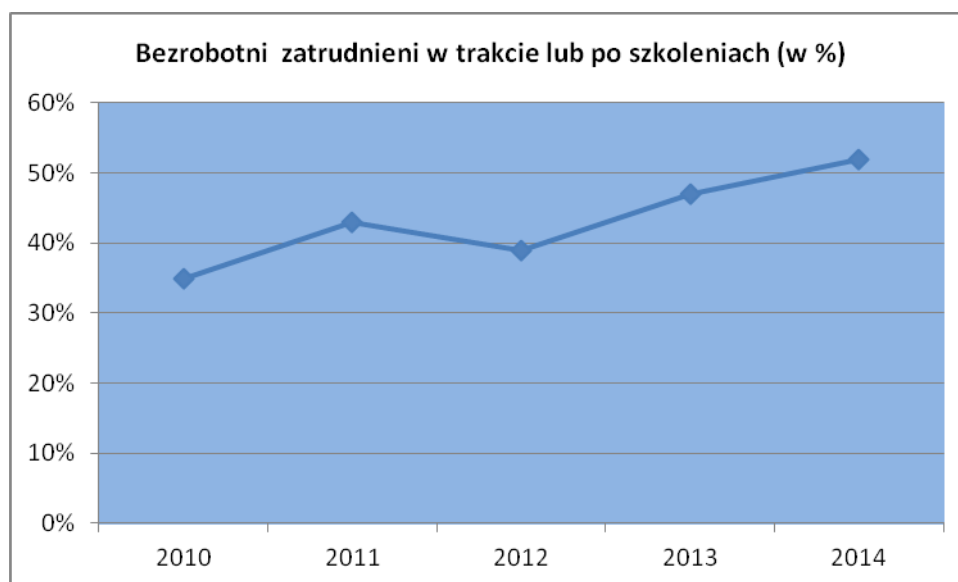
W porównaniu z 2014 r. wzrosła liczba osób przeszkolonych w większości obszarów. W zasadzie te same obszary co rok wcześniej cieszyły się największym zainteresowaniem (z nieznacznymi zmianami w kolejności najbardziej popularnych obszarów).

W 2014 r. zwiększyła się efektywność szkoleń: ok. 52% uczestników szkoleń podjęło pracę w okresie do 3 miesięcy po ukończonym szkoleniu. Wskaźnik ten jest większy o 5 punktów procentowych w porównaniu z 2013 r. Odsetek ten jest największy na przestrzeni ostatnich 5 lat; w porównaniu z 2010 r. odsetek ten wzrósł o 17 punktów procentowych.

Podobnie jak w latach poprzednich – nieco bardziej efektywne były szkolenia wskazane przez bezrobotnego. Różnica między efektywnością zatrudnienia po szkoleniu indywidualnym i grupowym zmalała o 2 punkty procentowe w ciągu ostatnich 5 lat.

Tabela 17. Wskaźnik zatrudnienia w trakcie trwania szkolenia lub w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu, w latach 2010-2014

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Ogółem bezrobotni zatrudnieni w trakcie lub po szkoleniach	35%	43%	39%	47%	52%
2.	Zatrudnieni po szkoleniach indywidualnych	38%	44%	40%	49%	53%
3.	Zatrudnieni po szkoleniach grupowych	34%	43%	39%	46%	51%
4.	Bezrobotni niepełnosprawni zatrudnieni w trakcie lub po szkoleniu	22%	27%	26%	39%	41%
5.	Osoby pobierające rentę szkoleniową zatrudnione w trakcie lub po szkoleniu	5%	5%	6%	4,2%	5%

Wśród szkoleń zorganizowanych w 2014 r. najwyższy wskaźnik zatrudnienia w trakcie lub w okresie 3 miesięcy po odbytych szkoleniu miało szkolenie z obszaru zarządzanie i administrowanie.

Generalnie najwyższą efektywnością charakteryzowały się masowo organizowane szkolenia w zakresie:

- 1) zarządzanie i administrowanie – 89% zatrudnionych na 7 324 przeszkolonych,

- 2) pozostałe usługi – 53% zatrudnionych na 4 776 przeszkolonych,
- 3) rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna - 50 % zatrudnionych na 3 977 przeszkolonych,
- 4) architektura i budownictwo – 49% zatrudnionych na 4 156 przeszkolonych.

Wśród popularnych szkoleń efektywność niższą niż przeciętna miały szkolenia w zakresie:

- 1) technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa pojazdów) – 46% zatrudnionych na 3 921 przeszkolonych,
- 2) usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy – 43% zatrudnionych na 15 639 przeszkolonych,
- 3) sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – 37% zatrudnionych na 4 195 przeszkolonych.

Warto też odnotować, że ponad połowa uczestników (88% - 51%) - znalazła zatrudnienie po szkoleniach w takich obszarach, jak:

- dziennikarstwo i informacja naukowo – techniczna,
- szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu,
- ochrona środowiska,
- prawo,
- rozwój osobowościowy i kariery zawodowej,
- opieka zdrowotna,
- usługi stolarskie, szklarskie,
- rolnictwo,
- górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, napraw pojazdów)
- BHP,
- weterynaria,
- usługi krawieckie, obuwnicze.

Tabela 18. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbytych szkoleniu w latach 2010-2014, według kierunków kształcenia (w procentach)

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	Procent zatrudnionych w trakcie lub po szkoleniu				
		2010	2011	2012	2013	2014
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	38	0	23	0	0
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	58	53	52	68	69
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	47	57	45	61	82
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	15	22	23	31	32

5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	33	50	17	53	49
6.	Języki obce	23	28	33	29	40
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	33	60	40	9	88
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	23	27	24	30	36
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	34	39	35	47	50
10.	Zarządzanie i administrowanie	67	74	85	80	89
11.	Prace sekretarskie i biurowe	29	34	27	35	45
12.	Prawo	76	53	83	19	72
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	19	33	27	17	45
14.	Matematyka i statystyka	0	0	0	100	0
15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	20	29	28	30	35
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa pojazdów)	30	41	36	42	46
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	31	53	42	49	56
18.	Architektura i budownictwo	30	39	35	44	49
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	42	56	64	55	59
20.	Weterynaria	50	36	35	52	55
21.	Opieka zdrowotna	35	46	40	44	67
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	21	29	26	35	40
23.	Ochrona własności i osób	32	33	34	47	38
24.	Ochrona środowiska	19	51	60	60	78
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	27	47	40	44	46
26.	Usługi gastronomiczne	20	35	27	37	44
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	23	39	32	43	40

28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	23	32	39	37	51
29.	Usługi stolarskie, szklarskie	43	33	52	36	63
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	29	40	32	42	43
31.	Pozostałe usługi	36	50	37	48	53
32.	BHP	30	37	69	71	55
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	16	17	21	24	28
34.	Inne obszary szkoleń	41	54	47	53	56

7. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE REALIZUJĄCE SZKOLENIA DLA BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY

W 2014 r. urzędy pracy zleciły realizację szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy 8 100 instytucjom działającym na wolnym rynku usług szkoleniowych. Realizatorów szkoleń było nieznacznie mniej niż w roku 2013 r. - o 243 instytucje (ok. 3%). Łącznie przeprowadziły one 29 962 szkoleń, co oznacza spadek o 8,4% w porównaniu z 2013 r..

W 2014 r., podobnie jak rok wcześniej, szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy realizowane były najczęściej przez osoby fizyczne, stowarzyszenia, fundacje, osoby prawne oraz ośrodki dokształcania lub doskonalenia zawodowego. Do tych instytucji skierowano też największą liczbę bezrobotnych.

Od lat w realizacji szkoleń dla bezrobotnych niewielki udział biorą szkoły średnie i policealne, Centra Kształcenia Ustawicznego (CKU) i Centra Kształcenia Praktycznego (CKP). W 2014 r. do tych placówek oświaty zlecono 5,7% szkoleń. W stosunku do roku ubiegłego prawie dwukrotnie zwiększyła się liczba tych placówek współpracujących z urzędami pracy, o niemal połowę wzrosła zarówno liczba szkoleń tam kontraktowanych, jak i liczba skierowanych osób, które ukończyły szkolenie.

Do szkół wyższych i placówek sfery B+R zlecono w 2014 r. tylko 0,5% szkoleń spośród zakontraktowanych przez urzędy pracy (w 2013 r.: 0,7%). Choć są to małe liczby, należy jednak odnotować, że w 2014 roku wzrosła liczba szkół wyższych i zrealizowanych w nich szkoleń na zlecenie urzędów pracy, w stosunku do roku 2013.

Zmniejszyła się liczba zakładów pracy prowadzących szkolenia z 50 w 2013 r. do 43 w 2014 r. Jednocześnie, w przeciągu ostatnich 5 lat liczba ta zmalała o ponad połowę.

Od 2013 r. nie wzrosła liczba szkoleń przeprowadzonych przez specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne i nadal wynosi 5.

Tabela 19. Szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy, według kategorii instytucji szkoleniowych, w latach 2010-2014

L.p.	Instytucje szkoleniowe	2010		2011		2012		2013		2014	
		Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń

1.	Ogółem	11 886	51 175	5 683	18 984	7 585	30 444	8 343	32 722	8 100	29 962
2.	Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego	304	1 575	133	385	193	638	266	1 002	471	1 592
3.	Szkoła średnia lub policealna	31	131	18	77	18	74	21	102	21	110
4.	Szkoła wyższa	71	175	53	131	19	24	25	50	40	91
5.	Placówka naukowa, naukowo- badawcza lub OBR	22	77	12	29	21	89	81	220	23	72
6.	Ośrodek doksztalcania, doskonalenia zawodowego	726	4 950	380	1 545	379	2 396	393	2 520	521	2 944
7.	Stowarzyszenie, fundacja, osoba prawna	884	5 152	635	2 506	630	3 323	949	5 233	973	4 319
8.	Osoba fizyczna	1 511	6 291	1 021	3 407	1 120	4 659	1514	6 131	1 892	6 762
9.	Zakład pracy	77	163	57	121	33	117	5	190	43	56
10.	Specjalistyczny ośrodek szkoleniowo- rehabilitacyjny*	8	32	3	2	8	14	5	16	5	7
11.	Inna forma/brak danych	8 252	3 229	3 371	10 781	5 164	19 271	5 039	17 258	4 111	14 009

*W sprawozdaniu z 2010 r. po raz pierwszy wykazano specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne prowadzące szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy.

Tabela 20. Liczba uczestników szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy, według kategorii instytucji szkoleniowych, w latach 2010-2014

Lp.	Instytucje szkoleniowe	Liczba uczestników				
		2010	2011	2012	2013	2014

1.	Ogółem	182 355	54 618	79 074	84 240	77 524
2.	Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego	5 885	1 656	2 007	3 475	5 240
3.	Szkoła średnia lub policealna	582	360	347	110	266
4.	Szkoła wyższa	425	209	111	195	152
5.	Placówka naukowa, naukowo- badawcza lub OBR	368	84	479	738	197
6.	Ośrodek dokształcania, doskonalenia zawodowego	17 883	4 517	5 943	6 726	7 975
7.	Stowarzyszenie, fundacja, osoba prawna	23 086	7 903	9 900	13 453	13 551
8.	Osoba fizyczna	20 327	8 083	11 354	14 343	14 712
9.	Zakład pracy	638	302	184	367	74
10.	Specjalistyczny ośrodek szkoleniowo-rehabilitacyjny*	10	21	15	5	9
11.	Inna forma/brak danych	113 151	31 483	48 734	44 828	35 348

* W sprawozdaniu z 2010 r. po raz pierwszy wykazano specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne prowadzące szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy.

Od 2010 r. czas trwania szkoleń określa się za pomocą godzin. Tak jak w ubiegłych latach, również w 2014 r. najczęściej urzędy pracy kierowały na szkolenia trwające od 31 do 80 godzin. Bardzo rzadko organizowano długie szkolenia powyżej 300 godzin.

Tabela 21. Liczba i czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy w latach 2011 – 2014

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014	
	Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Liczba szkoleń	Liczba uczestników
Razem	18 984	54 618	30 444	79 074	32 722	84 240	29 962	77 524

z tego	do 30 godzin	2 185	7 270	3 712	10 559	3 922	11 297	3 583	13 344
	od 31 godzin do 80 godzin	7 271	18 869	11 079	26 856	11 485	27 502	10 240	23 618
	od 81 godzin do 150 godzin	4 507	13 264	7 839	19 998	8 658	20 268	7 764	19 021
	od 151 godzin do 300 godzin	4 245	13 241	6 932	19 133	7 756	22 325	7 615	18 902
	powyżej 300 godzin	776	1 974	882	2 528	901	2 848	760	2 639

8. UCZESTNICTWO W STAŻACH I PRZYGOTOWNIU ZAWODOWYM DOROSŁYCH

Liczba osób skierowanych na staż zwiększyła się w porównaniu do 2013 r. o ok. 12% – z 195 799 osób bezrobotnych w 2013 r. do 221 579 osób bezrobotnych w 2014 r.

W 2014 r. staż ukończyło ponad 192 tys. osób, w tym ponad 100 tys. bezrobotnych do 25 r.ż., co stanowi 30% uprawnionych do tej formy aktywizacji zawodowej z tej grupy wiekowej.

Należy zauważyć, że w stosunku do 2013 r. liczba osób, które ukończyły staż zmalała o 3%. Jednocześnie w 2014 r. zwiększył się udział młodych osób w stażu w stosunku do liczby uprawnionych o 6 punktów procentowych. Jednak w 2014 r. w porównaniu z rokiem 2010 prawie 2- krotnie mniej młodych ludzi mogło skorzystać z tej formy aktywizacji.

Na program pn. przygotowanie zawodowe dorosłych skierowano 162 osoby, najmniej w ciągu ostatnich 5 lat (w 2010 r. skierowano najwięcej – 1 106 osób). Program zakończyło 285 osób (w 2013 r. - 308), w tym 227 osób ukończyło praktyczną naukę zawodu, a 58 przyuczenie do pracy. Zatem w 2014 r. przygotowanie zawodowe dorosłych ukończyło o 7,5% mniej bezrobotnych niż w 2013 r.

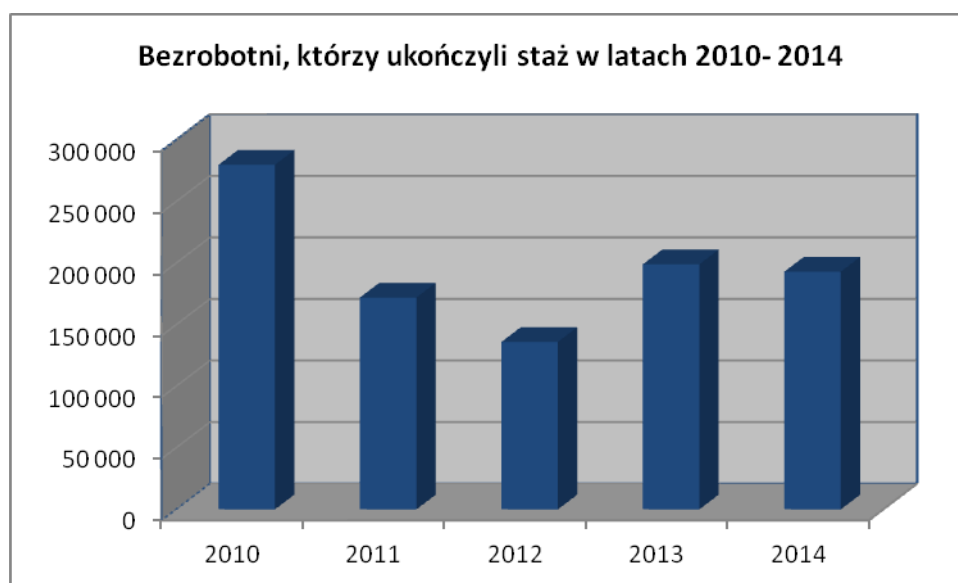
W 2014 r. bezrobotni znacząco częściej kończyli dłuższą formę – praktyczną naukę zawodu, która realizowana jest w okresie 6-12 miesięcy, a umowy zawierane do maja 2014 r. określały okres nauki do 18 miesięcy.

Tabela 22. Uczestnicy stażu i przygotowania zawodowego dorosłych, w latach 2010-2014*

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Osoby, które rozpoczęły staż, w tym:	299 342	110 516	176 698	195 799	221 579
2.	Bezrobotni do 25 r.ż.	187 565	62 774	98 802	99 832	117 203
3.	Osoby, które ukończyły staż, w tym:	279 833	172 031	135 953	198 987	193 001
4.	Bezrobotni do 25 r.ż.	171 648	101 608	72 598	99 878	100 696
5.	Procent bezrobotnych do 25 r.ż., którzy rozpoczęli staż w stosunku do zarejestrowanych w tej grupie wiekowej	45%	15%	24%	32%	34%

6.	Procent bezrobotnych do 25 r.ż., którzy ukończyli staż w stosunku do zarejestrowanych w tej grupie wiekowej	40%	24%	18%	24%	30%
7.	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe dorosłych	1106	336	347	427	162
8.	Bezrobotni, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe dorosłych, w tym:	363	734	270	308	285
9.	Praktyczną naukę zawodu	128	506	171	163	227
10.	Przyuczenie do pracy	235	228	99	145	58

* Liczba uczestników stażu, w tym osób do 25 r.ż. oraz liczba uczestników przygotowania zawodowego dorosłych - na podstawie załącznika nr 6 do sprawozdania MPiPS-01 „O rynku pracy”, pozostałe dane na podstawie załącznika nr 4 do ww. sprawozdania MPiPS-01.

W 2014 r. najwięcej uczestników ukończyło staż w zakresie:

- 1) prace sekretarskie i biurowe – 38,4 tys. osób,
- 2) sprzedaż i marketing, public relations, handel nieruchomościami – 18,5 tys. osób.

W 2014 r. osoby bezrobotne najczęściej odbywały staż w tych samych obszarach zawodowych, co rok wcześniej.

Tabela 23. Liczba bezrobotnych (w tys. osób), którzy ukończyli staż wg obszarów zawodowych, w latach 2013-2014

Lp.	obszar stażu	2013 r.	2014 r.
1.	Prace sekretarskie i biurowe	43,5	38,4
2.	Sprzedaż i marketing, public relations, handel nieruchomościami	18,9	18,5
3.	Usługi gastronomiczne	6,9	6,4
4.	opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	6,0	5,1
5.	rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	5,3	4,8

W 2014 r. najwięcej uczestników ukończyło przygotowanie zawodowe dorosłych w zakresie:

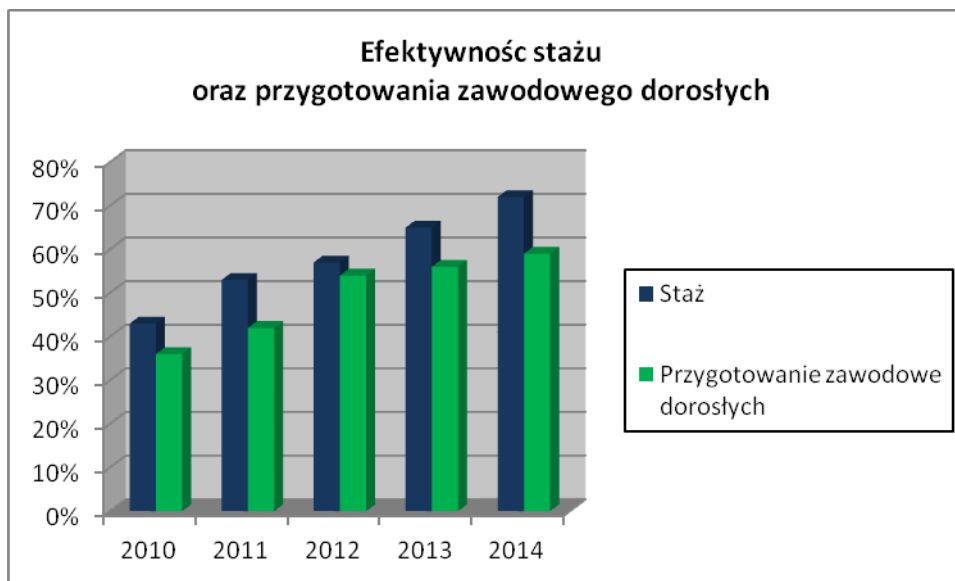
- 1) technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów) – 52 osób (ponad 50% więcej niż w 2013 r.),
- 2) usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 41 osób,
- 3) architektura i budownictwo – 25 osób,
- 4) usługi stolarskie i szklarskie – 20 osób.

Powyższe dane tylko częściowo obrazują kierunek, w jakim kształcili się bezrobotni w ramach przygotowania zawodowego dorosłych, ponieważ prawie połowa uczestników tej formy aktywizacji zawodowej została przypisana do kategorii „inny obszar zawodowy”.

W 2014 r. efektywność zatrudnienia po odbyciu stażu wynosiła 72%, natomiast efektywność zatrudnienia po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych 59%, co oznacza, w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost odpowiednio o ok. 7 i ok. 3 pkt procentowe. Warto odnotować, że efektywność tych instrumentów wyraźnie poprawia się: w okresie ostatnich 5 lat efektywność staży wzrosła o 29 pkt procentowych, a przygotowania zawodowego dorosłych o 23 pkt procentowe.

Tabela 24. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbytym stażu oraz przygotowaniu zawodowym dorosłych, w latach 2010 – 2014

L.p.	Wskaźnik efektywności – procent zatrudnionych	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Staż	43%	53%	57%	65%	72%
3.	Przygotowanie zawodowe dorosłych	36%	42%	54%	56%	59%

Najbardziej efektywny okazał się w 2014 r. staż w pracy wymagającej posługiwania się językiem obcym (89% absolwentów uzyskało pracę).

W 2014 r. spośród staży w zawodach popularnych zdecydowanie największą efektywnością wyróżniały się staże z obszaru:

- 1) sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami: 79,3%, tj. na 18 553 absolwentów stażu pracę podjęło 14 706 osób,
- 2) usługi gastronomiczne: 72,8%, tj. na 6 468 absolwentów stażu pracę podjęło 4 710 osób,
- 3) opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat): 71%, tj. na 5 173 absolwentów stażu pracę podjęło 3 677 osób,
- 4) prace sekretarskie i biurowe: 68,4%, tj. na 38 415 absolwentów stażu pracę podjęły 26 272 osoby).

Praktycznie nie ma obszaru zawodowego, w którym co najmniej połowa absolwentów stażu nie znalazłaby zatrudnienia.

Z kolei, do najbardziej efektywnych staży w obszarach, które nie cieszyły się masową popularnością należy zaliczyć:

- 1) języki obce: 89%, tj. na 63 absolwentów stażu pracę podjęło 56 osób,
- 2) usługi transportowe: 82%, tj. na 504 absolwentów stażu pracę podjęło 489 osób,
- 3) dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna: 79%, tj. na 240 osób absolwentów stażu pracę podjęło 189 osób,
- 4) weterynaria: 78%, tj. na 404 absolwentów stażu pracę podjęło 317 osób,
- 5) ochrona środowiska: 78%, tj. na 506 absolwentów stażu pracę podjęły 394 osoby.

Należy zauważyć, że w przypadku staży nie występuje tak duża rozbieżność w efektywności w odniesieniu do tematyki/ obszaru realizacji programu, jak w przypadku szkoleń.

Jednocześnie, na podstawie zebranych danych nie można wskazać obszaru przygotowania zawodowego dorosłych, który można by uznać za najbardziej efektywny (liczby uczestników tej formy aktywizacji są małe, a ponadto ponad połowa została przypisana do kategorii „inny obszar zawodowy”).

Tabela 25. Obszary zawodowe, w których bezrobotni zakończyli program stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych w 2014 r. i uzyskali zatrudnienie*

Wyszczególnienie	Osoby, które zakończyły staż	Osoby, które podjęły pracę po stażu	Efektywność stażu	Osoby, które zakończyły przygotowanie zawodowe dorosłych	Osoby, które podjęły pracę po przygotowaniu zawodowym dorosłych
Ogółem osoby uczestniczące w programie*	190 804	139 231	72%	285	169
Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	952	664	70%	0	0
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	868	614	71%	0	1
Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	356	242	68%	0	0
Języki obce	63	56	89%	0	0
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	240	189	79%	0	0
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	18 553	14 706	79%	0	1
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	4 841	3 882	80%	0	1
Zarządzanie i administrowanie	1 377	982	71%	0	0
Prace sekretarskie i biurowe	38 415	26 272	68%	0	0
Prawo	779	604	78%	0	0
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	279	207	74%	0	0
Matematyka i statystyka	35	24	69%	0	0
Informatyka i wykorzystanie komputerów	1 729	1 253	73%	0	0
Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	3 581	2 883	81%	52	37
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	1 358	1061	78%	3	3
Architektura i budownictwo	4 025	3 164	79%	25	10
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	1 489	1 064	71%	0	0
Weterynaria	404	317	78%	0	0
Opieka zdrowotna	3 383	2 583	76%	1	1
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	5 173	3 677	71%	0	7

Ochrona własności i osób	140	104	74%	0	0
Ochrona środowiska	506	394	78%	0	0
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	1 334	1 039	78%	0	0
Usługi gastronomiczne	6 468	4 710	73%	16	7
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	3 607	2 719	75%	41	12
Usługi krawieckie, obuwnicze	786	647	82%	12	3
Usługi stolarskie, szklarskie	1 164	960	83%	20	7
Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	594	489	82%	1	2
Pozostałe usługi	10 790	7 783	72%	12	10
Inne obszary zawodowe	77 515	55 942	72%	101	69

Od wejścia w życie noweli ustawy *o promocji zatrudnienia (...)*, tj. od 27 maja do 31 grudnia 2014 r. staż z wykorzystaniem **bonu stażowego** rozpoczęło 10 176 bezrobotnych do 30 r.ż. W analizowanym okresie 564 osoby ukończyły tę formę stażu, a 9 590 osób kontynuowało ją w kolejnym roku⁸.

9. UDZIAŁ OSÓB BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W PROGRAMACH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Podobnie jak w poprzednich latach, niekorzystnym zjawiskiem jest, iż klienci urzędów pracy będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy z reguły rzadziej korzystają z programów aktywizujących nastawionych na podnoszenie lub aktualizację kwalifikacji zawodowych.

W 2014 r. przeciętnie 4,0 % bezrobotnych skorzystało ze szkoleń. Spośród grup będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, częściej niż przeciętnie uczestniczyli w szkoleniach młodzi do 25 r.ż. (6,6%) oraz bez doświadczenia zawodowego (4,3%). Najniższe wskaźniki uczestnictwa w szkoleniach odnotowano w grupie osób bez kwalifikacji zawodowych (1,9% uczestniczyło w szkoleniach w 2014 r.).

W 2014 r. w porównaniu do 2013 r. zmniejszyła się liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy uczestniczących w szkoleniach. Najwyższy spadek obserwuje się w grupie uczestników szkoleń w wieku powyżej 50 r.ż. (o 3 721 osób mniej, czyli o 23,4%). Niemal na tym samym poziomie kształtuje się liczba uczestników szkoleń z grupy bezrobotnych do 25 r.ż. (spadek o 90 osób, czyli o 0,4% mniej).

W porównaniu z rokiem 2010 - w 2014 r. liczba uczestników szkoleń ogółem jest mniejsza o ponad 46%. Dla grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy ta różnica jest większa – wynosi ponad 50%; względnie korzystniejsza sytuacja jest jedynie w grupie niepełnosprawnych (różnica jest zbliżona do średniej – ok. 44%).

W 2014 roku liczba młodych stażystów nieznacznie wzrosła, o 818 osób w porównaniu z rokiem 2013. Poprawił się wskaźnik udziału młodych osób w stażu (w 2014 r. - 29,9% osób

⁸ Dane pochodzą ze *Sprawozdania z monitoringu realizacji nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za okres 27 maja – 31 grudnia 2014 r.*, MPiPS, Warszawa 2015 r. i należy je potraktować orientacyjnie (kilka PUP nie podało danych).

z tej grupy skorzystało ze stażu, w 2013 r. – 24,3%), nie osiągnięto jednak poziomu z 2010 r., kiedy to aż 40% młodych bezrobotnych skorzystało ze stażu.

Tabela 26. Zmiany uczestnictwa w szkoleniach i stażach osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ciągu ostatnich 5 lat

Kategorie uczestników aktywizacji		Różnica w liczbie uczestników między 2014 r. a 2010 r.	Różnica uczestników w % między 2014 r. a 2010 r.	Różnica w liczbie uczestników między 2014 r. a 2013 r.	Różnica uczestników w % między 2014 r. a 2013 r.
Bezrobotni uczestnicy szkoleń	ogółem	-162 001	-46,6%	- 6 435	-7,6%
	do 25 r.ż.	-24 631	-52,5%	-90	-0,4%
	długotrwale bezrobotni	-31 731	-50,6%	-2 171	-6,6%
	powyżej 50 r.ż.	-12 286	-50,2%	-3 721	-23,4%
	bez kwalifikacji	-13 269	-53,6%	- 779	-6,3%
	bez doświadczenia zawodowego	- 27 294	-57,6%	-878	-4,2%
	bez wykształcenia średniego	- 43 240	- 59,8%	- 3 560	-11%
	samotne matki wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 r.ż.	-6 045	-58,0%	- 666	-13,2%
	niepełnosprawni	-3 087	-43,6%	- 386	-8,8%
Bezrobotni uczestnicy stażu w wieku do 25 r.ż.		-70 952	-41,3%	+818	+0,8%

Tabela 27. Wskaźnik udziału w aktywnych formach aktywizacji osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w latach 2010 – 2014*

Kategorie uczestników aktywizacji		2010			2011			2012			2013			2014		
		Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%
Bezrobotni uczestnicy szkoleń	do 25 roku życia	419 341	46 889	11,2	421 837	14 285	3,4	410 945	23 057	5,6	410 332	22 348	5,4	336 011	22 258	6,6
	długotrwale bezrobotni	831 450	62 658	7,5	963 223	21 293	2,2	1 026 952	31 894	3,1	1 111 480	33 098	2,9	1 114 952	30 927	2,8
	powyżej 50 roku życia	406 214	24 479	6,0	429 226	9 510	2,2	462 347	14 584	3,2	506 562	15 914	3,1	495 319	12 193	2,5
	bez kwalifikacji	518 896	24 770	4,8	580 503	7 281	1,3	607 898	10 776	1,8	646 173	12 280	1,9	597 591	11 501	1,9
	bez doświadczenia zawodowego	509 787	47 397	9,3	528 358	13 978	2,6	514 938	21 679	4,2	524 728	20 981	3,9	469 785	20 103	4,3
	bez wykształcenia średniego	1 100 133	72 328	6,6	1 094 336	22 021	2,0	1 134 771	31 707	2,8	1 200 804	32 648	2,7	1 089 277	29 088	2,7
	samotne matki (wychowujące dziecko do 18 r.ż.)	148 708	10 406	7,0	164 804	3 113	1,9	152 991	4 565	3,0	198 828	5 027	2,5	190 980	4 361	2,3
	niepełnosprawni	97 546	7 079	7,3	101 653	3 244	3,2	108 690	4 345	4,0	113 129	4 378	3,9	111 247	3 992	3,6
Bezrobotni uczestnicy stażu w wieku do 25 r.ż.		419 341	171 648	40,1	421 837	101 608	24,1	410 945	72 598	17,7	410 332	99 878	24,3	336 011	100 696	29,9
Bezrobotni uczestnicy przygotowania zawodowego dorosłych	do 25 roku życia	419 341	143	0,03	421 837	147	0,03	410 945	166	0,04	410 332	142	0,03	336 011	130	0,038
	długotrwale bezrobotni	831 450	122	0,01	963 223	155	0,02	1 026 952	155	0,02	1 111 480	114	0,01	1 114 952	100	0,009
	powyżej 50 roku życia	406 214	26	0,006	429 226	34	0,008	462 347	18	0,004	506 562	12	0,002	495 319	17	0,003
	bez doświadczenia zawodowego	509 787	135	0,03	528 358	134	0,03	514 938	132	0,03	646 173	122	0,02	597 591	111	0,018
	bez wykształcenia średniego	1 100 133	196	0,02	1 094 336	196	0,04	1 134 771	223	0,02	524 728	145	0,03	469 785	145	0,03
	bez kwalifikacji	518 896	131	0,03	580 503	103	0,02	607 898	135	0,02	1 200 804	97	0,008	1 089 277	104	0,009
	samotne matki	148 708	30	0,02	164 804	34	0,02	152 991	38	0,02	198 828	37	0,02	190 980	18	0,009
	niepełnosprawni	97 546	8	0,008	101 653	8	0,008	108 690	3	0,002	113 129	3	0,003	11 247	4	0,035

* Dane ze sprawozdań statystycznych MPiPS „O rynku pracy” załącznik nr 6.

10. DODATKOWE FORMY WSPARCIA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAINTERESOWANYCH PODNOSZENIEM KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Przewidziane w ustawie *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* takie formy wsparcia podnoszenia kwalifikacji/ kompetencji jak finansowanie studiów podyplomowych, egzaminów, pożyczek szkoleniowych i stypendiów na kontynuowanie nauki szkolnej są w praktyce urzędów pracy stosowane bardzo rzadko. Ponadto, w 2014 r. w większości form w porównaniu do 2013 r. można zaobserwować spadek uczestnictwa.

Najwięcej osób w 2014 r. skorzystało ze sfinansowania **kosztów egzaminów lub uzyskania licencji, certyfikatów zawodowych**. Z tej formy wsparcia skorzystały 1 773 osoby; oznacza to spadek o 559 osób, tj. 24%, w stosunku do 2013 r.

W 2014 r. rozpoczęło **studia podyplomowe** finansowane przez urzędy pracy 1 135 osób (o 487 osób mniej niż w 2013 r., czyli o ponad 30%). Ukończyło studia podyplomowe 941 osób (o 172 osoby mniej, tj. o 15% mniej niż rok wcześniej). W większości z tej formy wsparcia korzystały kobiety (prawie 74%).

W 2014 r. 267 osób otrzymało **stypendium na kontynuowanie nauki**. W porównaniu z 2013 r. liczba osób, którym przyznano to stypendium zmniejszyła się o 417 osób, tj. o ponad 60%. Większość stypendystów stanowiły osoby podejmujące naukę w szkole ponadgimnazjalnej. Prawie 76,8% stanowiły kobiety.

W praktyce pojedyncze osoby bezrobotne korzystają z pożyczek szkoleniowych lub finansowania szkoleń dla rolników, którzy chcą podjąć pracę poza rolnictwem.

Tabela 28. Finansowanie kosztów egzaminów, pożyczki szkoleniowe, stypendia na kontynuowanie nauki, w latach 2010 - 2014

Lp.	Wsparcie podnoszenia kwalifikacji	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia				
		2010	2011	2012	2013	2014
1.	Osoby, którym sfinansowano koszty egzaminów lub uzyskania licencji, certyfikatów zawodowych	6 143	1 573	2 209	2 332	1 773
2.	Osoby, które ukończyły szkolenie sfinansowane z pożyczki szkoleniowej	45	17	11	17	19
3.	Osoby, które rozpoczęły studia podyplomowe dofinansowane z Funduszu Pracy	5 342	810	1 392	1 622	1 135
4.	Osoby, które ukończyły studia podyplomowe dofinansowane z Funduszu Pracy	1 966	2 001	1 140	1 113	941
5.	Bezrobotni, którzy otrzymali stypendium na kontynuowanie nauki	1 284	459	450	684	267
6.	Rolnicy , którzy ukończyli szkolenie sfinansowane z Funduszu Pracy	10	4	0	4	1

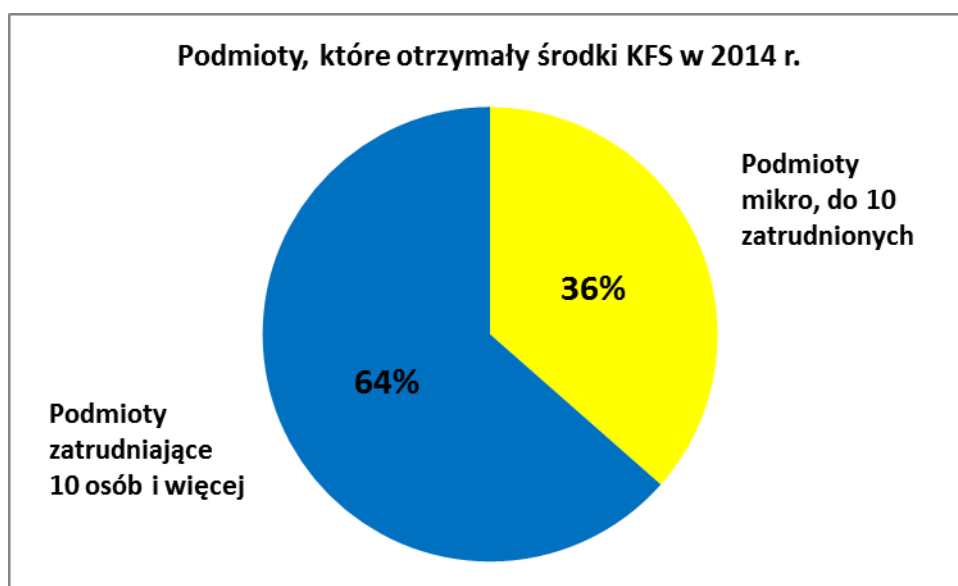
11. WSPARCIE PRACODAWCÓW INWESTUJĄCYCH W KSZTAŁCENIE USTAWICZNE

W celu lepszego dostosowania kwalifikacji osób pracujących do wymogów rynku pracy nowelizacja ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* wprowadziła od dn. 27 maja 2014 r. nowe rozwiązanie - Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS).

Żaden podmiot nie skorzystał z dostępnej do 27 maja 2014 r. możliwości refundacji z Funduszu Pracy kosztów szkoleń pracowników i pracodawcy (nowy, korzystniejszy instrument był znany, gdyż procedowana była nowelizacja ustawy).

Na podstawie orientacyjnych danych z monitoringu funkcjonowania nowych rozwiązań ustawowych⁹ można powiedzieć, że w okresie 27 maja - 31 grudnia 2014 r. wnioski o przyznanie środków z KFS złożyło ponad 1700 pracodawców (podmiotów), z tego 64% pracodawców zatrudniających powyżej 10 osób oraz 36% pracodawców zatrudniających 1 - 9 osób.

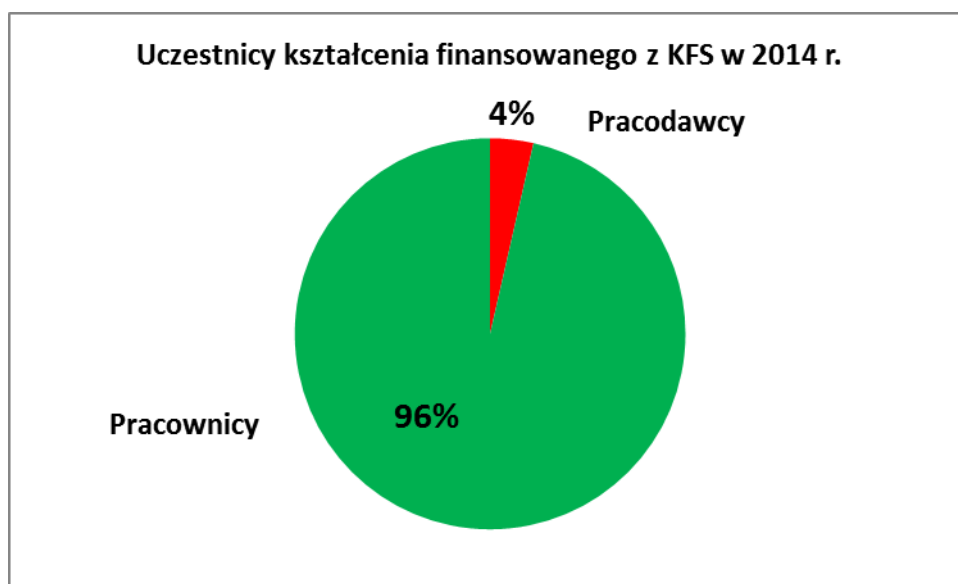
Pozytywnie rozpatrzono wnioski 83,5% pracodawców ubiegających się o środki KFS. Dofinansowanie otrzymało 63,5% pracodawców zatrudniających 10 osób lub więcej i 36,5% mikro-pracodawców zatrudniających 1-9 osób.

W 2004 r. ogółem z kształcenia ustawicznego dofinansowanego ze środków KFS skorzystało ponad 11 481 osób pracujących w wieku 45 lat i więcej¹⁰. Na podstawie monitoringu funkcjonowania nowych rozwiązań ustawowych można powiedzieć, że wśród osób, które skorzystały z finansowania kształcenia ustawicznego 96% stanowili pracownicy, a 4% to sami pracodawcy podnoszący kwalifikacje.

⁹ Dane pochodzą ze *Sprawozdania z monitoringu realizacji nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za okres 27 maja – 31 grudnia 2014 r.*, MPiPS, Warszawa 2015 r. i należy je potraktować orientacyjnie (kilka PUP nie podało danych).

¹⁰ Dane Departamentu Funduszy MPiPS.

Generalnie można więc obserwować ogromny wzrost aktywności pracodawców na rzecz podnoszenia kwalifikacji/ kompetencji pracowników po wprowadzeniu wydzielonej puli środków Funduszu Pracy na dofinansowanie tych działań, w porównaniu z sytuacją, gdy pracodawcy mogli wystąpić o refundację z Funduszu Pracy szkoleń pracowników pod warunkiem posiadania zakładowego funduszu szkoleniowego. Warto przypomnieć, że w poprzednich latach pojedynczy pracodawcy korzystali z refundacji, a liczba szkolonych wynosiła kilkanaście, najwyżej kilkadziesiąt osób rocznie.

Od 27 maja do 31 grudnia 2014 roku w ramach KFS wydatковано ogółem 20, 565 mln zł., z tego powiatowe urzędy pracy na dofinansowanie kształcenia ustawicznego wydały 20, 259 mln zł. Oznacza to, że przeciętnie na jednego uczestnika kształcenia ustawicznego wydatковано 1 764,5 zł. Dla porównania, w 2014 roku koszt obejmujący należność dla instytucji szkoleniowej wynosił 1 533,8 zł na jednego bezrobotnego uczestnika szkolenia i 1526,2 zł na jednego bezrobotnego uczestnika studiów podyplomowych. W przypadku każdego bezrobotnego koszt finansowania szkoleń/ studiów podyplomowych jest dodatkowo zwiększony o ok. 1000 zł ze względu na wypłacane uczestnikom stypendium.